

בג"ץ / _____

העותרת:

תנועת אומ"ץ

אזרחים למען מנהל תקין וצדק חברתי ומשפטי ע.ר. 410967

באמצעות ב"כ עו"ד אבינועם מגן

מדרך החורש 4 (בית אפריקה ישראל) יהוד

טל' 03-7443030 פקס' 03-7442777

נגד

המשיבים:

1. היועץ המשפטי לממשלה
באמצעות פרקליטות המדינה - מחלקת הבג"צים
2. משטרת ישראל
באמצעות פרקליטות המדינה
3. מר אהוד ברק - שר הביטחון
באמצעות פרקליטות המדינה

עתירה למתן צו על תנאי

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת לזמן לפניו את המשיבים 1-2 ולהורות להם ליתן טעם מדוע לא תיפתח חקירת משטרה נגד שר הביטחון - המשיב 3 - בפרשת מינוי הרמטכ"ל ה-20 לצבא ההגנה לישראל, פרשה המכונה בציבור "פרשת - הרפז".
כן יתבקש בית המשפט להורות למשיב 1 ליתן טעם מדוע לא ישיב לפניות העותרת וינמק את עמדתו בעניין קיום חקירת משטרה כאמור.

הצדדים לעתירה

1. העותרת היא תנועת אומ"ץ, עמותה רשומה, העוסקת בין היתר בטוהר המידות במגזר הציבורי. התנועה מאמינה כי חוסנה הכלכלי, החברתי והמוסרי של מדינה נמדד, בין היתר, על פי יכולתה לקיים מערכות ממשל תקינות, לאכוף חוק וסדר, לשפר את איכות החיים הציבורית ולפעול לרווחתם ולקידומם של כל תושביה

ואזרחיה.

חברי התנועה, מאמינים ביכולתם לתרום ולפעול לחיזוקן ולחוסן המוסרי-ערכי של מערכות השלטון והחברה בישראל, לשוויון ערך האדם בפני החוק, לשמירה מוחלטת על זכויות האדם ולחרות הפרט בכל תחומי החיים. חברי התנועה, שואפים לראות את מוסדותיה של מדינת ישראל, מושתתים על עקרונות של צדק ועליונות החוק, יושר, הגינות ומנהל תקין וכן מחויבים לאכיפת חוקי המדינה, ללא מורא וללא משוא פנים.

2. המשיב מס' 1 הינו היועץ המשפטי לממשלה.

3. המשיבה 2, משטרת ישראל הינה הרשות החוקרת - הגוף המוסמך לבצע חקירות פליליות במדינת ישראל.

4. המשיב 3 הינו שר הביטחון אשר חיצו הביקורת של מבקר המדינה בדו"ח המבקר בעניין זה - מופנים בין היתר כלפיו.

5. יוער, ואף יפורט בהמשך, כי הן על פי פרסומים בתקשורת, והן על פי מכתבו של מבקר המדינה ליועץ המשפט לממשלה (נספח א' לעתירה זו), מרבית הנוגעים בדבר, לרבות המשיב 3 הודיעו על הסכמתם ואף ביקשו ביוזמתם לפתוח בחקירה פלילית מקיפה.

6. המשיב 3 הינו שר הביטחון, לו סמכות סטטוטורית להמליץ לממשלה על מינוי רמטכ"ל. כאמור, נגד המשיב 3 נמתחה ביקורת נוקבת בדו"ח מבקר המדינה אשר דן בפרשה.

הרקע העובדתי

7. זה כשנתיים שמטלטלת את מדינת ישראל פרשה חסרת תקדים, העוסקת בין היתר, בסיום תפקידו של הרמטכ"ל ה-19, במערכת היחסים בין לשכת הרמטכ"ל לשעבר ולשכת שר הביטחון, ובביטול מינויו של האלוף יואב גלנט לתפקיד הרמטכ"ל.

8. הפרשה מכונה בתקשורת "פרשת הרפז", על שם סגן אלוף בועז הרפז - מי שנחשד כמחברו של מסמך מזויף, המתאר תוכנית, שגובשה, כביכול, במשרד יחסי הציבור "ארד תקשורת", במטרה להכפיש את הרמטכ"ל - אשכנזי, ולהביא לבחירתו של האלוף יואב גלנט לתפקיד הרמטכ"ל.

9. במהלך כל התקופה, הפיצו המעורבים בפרשה, האשמות חמורות בנוגע למעורבים האחרים. האשמות אלו, מפורטות אף במכתבו של מבקר המדינה ליועץ המשפטי לממשלה (נספח א' לעתירה זו). בין היתר האשימו אלו את אלו, בעבירות פליליות חמורות ובהן:

השמדת ראיות; מסירת עדויות שקר; מסירת הודעות כוזבות למבקר המדינה; קבלת שוחד; עירוב שיקולים זרים במינויים בכירים בצה"ל; פגיעה בביטחון המדינה; חשיפת חומר מסווג; שיבוש הליכי חקירה; מרמה; הפרת אמונים; איסוף חומר מכפיש על ידי עובדי מדינה ו/או קציני צה"ל; זיוף מסמכים; קשירת קשר לשיבוש סדרי שלטון; שימוש במסמך מזויף; שיבוש מהלכי משפט; תיאום עדויות; קשירת קשר לביצוע פשע; עבירות על פי חוק השיפוט הצבאי; התנהגות בלתי הולמת; ועוד

10. עם פרוץ הפרשה, פתחה משטרת ישראל בחקירה, אולם, חקירתה הוגבלה לשאלה האם המסמך המדובר מזויף, ולבחינת זהות המזייף.

11. בחודש ספטמבר 2010, מינה שר הביטחון ועדת בדיקה, בראשות נציב קבילות החיילים, שהייתה אמורה לבחון את הפרשה, ולהגיש את מסקנותיה בתוך חודש, ואולם, על פי פרסומים בתקשורת, עבודת הוועדה הוקפאה סמוך למינויה, בהתאם לבקשתו של המשיב 1.

12. לעותרת נודע, כי התקיימה אף בדיקה נוספת, באמצעות שירות הביטחון הכללי ומשטרת ישראל. בדיקה זו עסקה, אך ורק בפן בטחוני מסוים של הפרשה, הנוגע בין היתר לקשר בין בועז הרפז ובין קצינים בכירים בצה"ל. צוות חקירה זה פעל במשך כשמונה חודשים אולם בסופו של יום מסקנותיו נגנזו.

13. מבקר המדינה לשעבר קיבל על עצמו לבדוק היבטים מסוימים של הפרשה. במכתבו של המבקר (היוצא) למשיב 1 מיום 2.5.12, הוא גולל את הפרשה מנקודת מבטו בפירוט רב, ואף תיאר, כיצד בתחילה, מוסכם היה, כי יש לערוך ביקורת - ורק לאחר מכן לשקול חקירה פלילית, אולם בהמשך, לאור מידע חדש אשר התקבל אצלו, הוא הגיע למסקנה כי "כעת דין הליך הביקורת להיסוג מפני ההליך הפלילי".

14. בין היועץ המשפטי והמבקר היוצא, ניטשה מחלוקת פומבית בשאלה האם מבקר המדינה פנה אל היועץ המשפטי, עוד בעבר והצביע על חשש לפלילים. העותרת מאמינה, כי אין במחלוקת מתוקשרת זו, כדי להשפיע על עמדת היועץ המשפטי

לממשלה. ואולם, כך או כך, אין חולק כי במכתב מיום 2.5.12 קבע מבקר המדינה מפורשות כי יש מקום לחקירה פלילית. המבקר, הצביע של שורה של נימוקים לחקירה דחופה ומיידית, ובמרכזם הנימוקים הבאים, שיובאו כלשונם (ההדגשות אינן במקור):

א. "כידוע פרשה זו שזורה בהקשרים פליליים לכאורה כבר מתחילתה" (סעיף 2 למכתב).

ב. "ההבנה באותה עת הייתה, כי נוכח האינטרס הציבורי הכרוך בהליך הפלילי מחד גיסא ובביקורת המדינה מאידך גיסא, ימוצה בשלב ההוא הפן הפלילי בנושא זיוף המכתב בלבד, ואילו שאר ההיבטים הפליליים ככל שיעלו ייבדקו רק לאחר השלמת תהליך הביקורת" (סעיף 2 למכתב).

ג. "כבר באותה עת לא נעלמה מן העין העובדה שנוכח ההחלטה להתמקד בשאלת זיוף המסמך, ובשאלה זו בלבד, לא הביאה חקירת המשטרה לפענוח מלא של כל השאלות הנוספות שעמדו בחלל האוויר כמו למשל השאלה, האם בועז הרפז פעל לבדו או שהיו מעורבים נוספים" (סעיף 2 למכתב).

ד. "באותו שלב (נובמבר 2011, לאחר בדיקת ההקלטות של שיחות בלשכת הרמטכ"ל א.מ.) המשיכה עבודת הביקורת להתנהל לאור ההבנה לפיה תינתן עדיפות למיצוי הביקורת על פני מיצוי ההיבטים הפליליים" (סעיף 4).

ה. "הכוונה הבסיסית הייתה למצות בהקדם האפשרי את הליך הביקורת, ולאחריו להעביר את העניינים הנדרשים למסלול הפלילי, ככל שיימצא לכך מקום. ברם, מאז הפצת הטיוטה חלו התפתחויות שהביאו את משרד מבקר המדינה לכלל מסקנה, כי אין מנוס מהעברת תיק הביקורת הכולל חששות למעשים פליליים, אותם העלתה הביקורת לידיעת היועץ המשפטי לממשלה ללא דיחוי ועוד קודם לגיבוש הדוח במתכונתו הסופית". (סעיף 7).

ו. "מבוקרים שונים פנו אל מבקר המדינה - כל אחד מנימוקיו הוא - בבקשה להעברת חומר הביקורת אל היועץ המשפטי לממשלה לצורך קיום חקירה פלילית בפרשה". (סעיף 12).

ז. "בנסיבות העניין וככל שהיבט הפלילי מקבל עתה דגש וקיום הליכים פליליים בעקבות ממצאי הביקורת הופך לאפשרות ממשית, מתחייב כעת שינוי סדר הדברים ומיצוי הפן הפלילי תחילה". (סעיף 18).

ח. "העברתם הנרחבת של חומרי הביקורת לידי המבוקרים השונים... עלולה לשבש משמעותית את האפשרות לקיים הליכים פליליים תקינים כנדרש" (סעיף 19).

ט. הנוגעים בדבר עצמם דורשים לפתוח בחקירה פלילית (סעיפים 21-25).

י. "בנסיבות הקיימות ברי כי לא יהיה זה נכון לעכב את העברת המידע לרשויות החקירה והתביעה פרק זמן נוסף על כל המשתמע מכך" (סעיף 23).

יא. "...עוד מפנה בועז הרפז בתגובתו לטיוטת דוח הביקורת, טענות קשות כלפי אל"ם ארז וינר וכלפי דובר צה"ל לשעבר...כמי שהפעילו אותו למטרת איסוף מידע.. טענות אלו ראויות לבירור הולם, כמו גם כל שאר הטענות ששמענו בפרשה זו, וזאת בכלי חקירה שאינם בידי משרד מבקר המדינה... דברים אלה... מעצימים את הכורח הממשי לבחון סוגיות רבות הנובעות מ"פרשת הרפז" במסגרת חקירה פלילית על כל האמצעים והיכולות הכרוכים בכך, ובכך מתחזק הצורך הדחוף בהעברת תיק זה על כל החומר המצוי בו לידיעת היועץ המשפטי לממשלה.. זאת במיוחד לאור העובדה שהרפז הינו אזרח פרטי ואינו גורם מבוקר על ידי ביקורת המדינה." (סעיף 26).

יב. "יש להביא בחשבון כי ככל שההסתברות לקיומו של הליך פלילי בעניינים המועלים בפרשה הולכת וגדלה, כך המשך הביקורת באותם עניינים עלול לעכב הליך זה ועלול להביא ברמה גבוהה של ודאות גם לשיבוש של יכולת חקירה עתידית אפקטיבית" (סעיף 30).

יג. "אני סבור כי כעת דין הליך הביקורת להיסוג מפני ההליך הפלילי"...
"כל אלה מצדיקים שקילת בדיקתם של כלל החששות הללו בכלים שמטבע הדברים אינם מצויים ברשותו של מבקר המדינה. כלים אלו ובעיקר הסמכות להפעלת חוקרי משטרה תוך הרחבת יריעת החקירה כדי להגיע ממשית לחקר האמת מצויה בתחום הפלילי רק בידי היועץ המשפטי לממשלה ומשטרת ישראל. בכוחם של גורמים אלה, על פי

החוק, לקיים חקירות פליליות יסודיות גם ביחס לגורמים שחוק מבקר המדינה אינו חל עליהם ודרכו של מבקר המדינה מוגבלת כתוצאה מכך". (סעיף 31).

יד. "באופן זה אף יוכל היועץ המשפטי לממשלה להידרש להיבטים נוספים העולים מן החומר שיש להביאם בחשבון, וזאת גם נוכח הצורך האמור לאפשר ביצוע סבב מינויים בצמרת הצבא, כך שלא יושפע בשל המתנה לסיום תהליך הביקורת בעניינים אלה. גורם הזמן הוא בוודאי יסוד חשוב ביותר שיש לתת עליו את הדעת, ואף להתחשב גם בצורך להימנע משיבוש הליכי משפט, בפרט בנושא רגיש כל כך בו עסקינן". (סעיף 33).

טו. "אנו סבורים שהבאת החשש למעשים פליליים והעברת החומר ליועץ המשפטי לממשלה בעת הזו עולים בקנה אחד באופן מובהק עם האינטרס הציבורי בפרשה... נוכח הקשיים המשמעותיים שהוצבו בפני השלמת הליך הביקורת, ולנוכח החשש הממשי לפגיעה אפשרית בביצוע הליך פלילי ראוי בעתיד.. מתחייבת העברת החומר.. לשם מיצוי של ההליך הפלילי.. ובכך למנוע פגיעה אפשרית בצה"ל ובסבבי המינויים העתידיים ולהביא ל"ניקוי השולחן" בצה"ל ובסדר היום הציבורי". (סעיף 36).

15. ביום 20.3.12 פנה הסנגור הצבאי הראשי, המייצג את אל"מ ארז וינר, אל המשיב 1 בדרישה לפתוח בחקירה פלילית, משני טעמים: האחד: הצורך לבחון את היקף פועלו של בועז הרפז, לרבות בחינת השאלה, כיצד ידע הרפז מבעוד מועד על אירועים עתידיים עוד קודם להתרחשותם והאחר: היעלמותן המסתורית של הקלטות מלשכת שר הביטחון. (רצ"ב העתק מכתבו של הסנגור הצבאי הראשי מסומן ב').

16. העותרת פנתה אל המשיב 1 כבר ביום 11.3.12 בדרישה לפתוח בחקירת משטרה (רצ"ב העתק - מסומן ג'), אולם היא לא זכתה להתייחסות למעט תשובה לקונית המאשרת את קבלת הפנייה ואת העברתה לגורמים הרלוונטיים - אף מבלי לציין מי הם אותם גורמים. (רצ"ב העתק התשובה - מסומן ד'). מאז ועד עתה לא התקבלה כל תשובה נוספת.

17. ביום 7.6.12 שבה העותרת ופנתה אל המשיב 1 בדרישה דומה. (רצ"ב העתק מסומן ה').

18. משפניות העותרת נותרו ללא מענה, עתרה היא לבית משפט זה (בג"ץ 4567/12).

19. תגובת המשיב 1 לא התייחסה לגופו של עניין אלא רק לעניין מיצוי ההליכים. לטענת המשיב 1, לא חלף די זמן ממועד פניית העותרת אליו, ועד להגשת העתירה.
20. בית המשפט הנכבד קיבל את עמדת המשיב 1 וביום 15.7.12 דחה את העתירה תוך חיוב העותרת בהוצאות.
21. בפסק הדין קבע בית המשפט כי מדובר ב"עתירה מוקדמת".
22. לאחר דחיית העתירה, שבה העותרת ופנתה אל המשיב 1 בדרישה לקבל תשובה לפנייתה. במכתב מיום 23.7.12 אל העותרת 1 היא ציינה כי עד לאותו מועד לא התקבלה כל תשובה מצד המשיב 1. (רצ"ב העתק מסומן ו').
23. ביום 22.8.12 פנתה העותרת אל בית משפט נכבד זה, בהקשר להוצאות בהן חויבה, וציינה, במסגרת בקשתה כי "על אף הזמן שחלף מאז פניית העותרת אל המשיב, עד היום לא קיבלה העותרת תשובה לגופו של עניין ונראה כי המשיב פירש את דחיית העתירה כ"פטור" ממתן תשובה עניינית". (רצ"ב העתק מסומן ז').
24. נמצא כי חרף טענות המשיב 1 בעתירה הקודמת, לפיהן לא נתנה לו שהות להשיב, הרי שעד עתה הוא נמנע מלהשיב לפניית העותרת - מטוב ועד רע.
25. ביום 6.1.13 פורסם דו"ח מבקר המדינה בפרשה.
26. ביום 29.1.13 שבה העותרת ופנתה אל המשיב 1 בדרישה לפתוח בחקירה מקיפה בנושא. בפנייתה ציינה העותרת כי עד כה היא לא קיבלה כל תשובה לפנייותיה. עוד ציינה העותרת כי נודע לה על כוונת המשיב 1 להורות למשטרת ישראל שלא לחקור בעניין. (רצ"ב העתק מסומן ח').
27. בו ביום פורסם כי בדומה לאמור במכתבה של העותרת, אכן החליט המשיב 1 שלא לחקור את המעורבים בפרשה, למעט חקירה מצומצמת, נגד חלק קטן מהמעורבים תוך הגבלת החקירה אך לעניינים פנים - צבאיים - הנוגעים לעבירה על חוק השיפוט הצבאי (התנהגות שאינה הולמת קצין). בנסיבות אלו החליט המשיב 1 להפקיד את החקירה בידי המשטרה הצבאית.
28. נימוקו של המשיב 1 לפתיחת חקירה זו, היה קיומו של "אינטרס ציבורי".

29. למותר לציין כי המשטרה הצבאית איננה מוסמכת לחקור את המשיב 3 - שר הביטחון.

30. מכל מקום, אף אחת מפניות העותרת אל המשיב 1, הן הפניות שקדמו לעתירה הראשונה והן הפניות שנעשו לאחר העתירה, לא זכתה למענה ענייני ומנומק.

31. למיטב ידיעת העותרת, כלל לא התקיימה חקירת משטרה נגד המשיב 3, החקירה היחידה שנוהלה הייתה בשנת 2010 ועסקה אך ורק בשאלת זיוף המסמך ובשאלת זהות המזייף. בהתאם לנספח א' מכתבו של מבקר המדינה היוצא אל המשיב 1 - הרי שבדיקת המבקר לא יכולה הייתה להגיע אל כלל הראיות בין היתר בשל מגבלת סמכותו של מבקר המדינה לחקור אזרחים. נמצא כי המשיב 1 קיבל את החלטתו מבלי שהיה בפניו די מידע לביסוס החלטה.

32. לא ברור כיצד האינטרס הציבורי אשר הביא את המשיב 1 להחלטה על חקירה פלילית - צבאית נגד הרמטכ"ל - אשכנזי ונגד עוזרו - ארז וינר נסוג כאשר נשקל הצורך בחקירת המשיב 3 - שר הביטחון.

טענות העותרת

33. לעמדת העותרת יש לפתוח לאלתר בחקירה פלילית מקיפה נגד המשיב 3 - שר הביטחון.

34. לעמדת העותרת, כל עיכוב בחקירה יגרום לנזק בלתי הפיך, בנוסף לזה שכבר נגרם.

35. הימנעותו השיטתית של המשיב 1 מלהשיב לפניות העותרת - עומדת בסתירה לדין, ואף איננה מתיישבת עם טענותיו בעטייה של העתירה הקודמת - אשר תמציתן היא כאמור - היעדר שהות מספקת למתן תשובה.

36. האינטרס הציבורי, הבא לידי ביטוי בין היתר בדו"ח מבקר המדינה, פורש על ידי המשיב 1 באופן מצומצם וסלקטיבי, כך התוצאה אליה הוא הגיע הינה תוצאה קיצונית המצדיקה התערבות חריגה של בית משפט זה.

37. היעדר הנמקה מספקת של החלטת המשיב 1 מצדיקה אף היא את התערבותו של בית משפט זה.

38. אין חולק, כי פרשת יחסי העבודה בין לשכת שר הביטחון ובין לשכת הרמטכ"ל לשעבר, מעוררת שאלות קשות הנוגעות למוסדות הרגישים והמרכזיים ביותר במערכות השלטון והביטחון בישראל.

39. האשמות שמוחלפות בין הנוגעים בדבר, כמו גם הפרסומים היוצאים מלשכת מבקר המדינה, כפי שתוארו לעיל, מלמדים כי מדובר בהרבה מעבר למערכת יחסים עכורה בין שתי לשכות, ודאי וודאי שאין מדובר ב"קנאת סופרים".

40. העברות החמורות בהן מאשימים הנוגעים בדבר איש את רעהו, כמו גם מסקנות מבקר המדינה, מצדיקות חקירה משטרתית, בייחוד כאשר מדובר בדרגים בכירים, ובחשש ממשי לפגיעה בביטחון המדינה.

41. כך למשל, שר הביטחון האשים את הרמטכ"ל לשעבר בעבירות של שוחד, הרמטכ"ל לשעבר האשים גורמי צבא בכירים בקבלת דבר במרמה, מסירת מידע מסווג במטרה להכפיש אישים בכירים, השמדת ראיות, אובדן הקלטות של שיחות, השמדת גיבוי מחשב, האשמות בניצול קשרים לצורך קידום בעלי תפקידים ולצורך קידום אינטרסים כלכליים. כל אלו הן שאלות שאין מנוס מלברר אותן עד תום, ואין דרך לברר אותן אלא באמצעות המשטרה שהרי מבקר המדינה עצמו הודיע כי אין לו את הכלים לברר אותן.

42. לעמדת העותרת, כאשר מדובר בחשש לעירוב שיקולים זרים ומושחתים במערכות כה רגישות, אמון הציבור מחייב חקירת משטרה יסודית ומקיפה, לרבות בכל הנוגע לשר הביטחון.

43. התחושה בציבור הינה כי בעוד שמשטרת ישראל חוקרת את "האזרח הקטן" בעניינים פעוטים, דבר יום ביומו, הרי ש"במגרש של הגדולים", יש ניסיון "לסגור דברים מתחת לשולחן" ללא חקירה יסודית כפי שרק משטרת ישראל יכולה לבצע.

44. חקירת משטרה הינה מחויבת המציאות, בין היתר לאור חילופי הדברים הקשים בין שר הביטחון ובין הרמטכ"ל לשעבר, המאשימים איש את רעהו במעשים "פליליים לכאורה". האשמות פומביות אלו פוגעות במורל של חיילי צה"ל והמשכן הטבעי עלול להיות נזק בטחוני למדינה.

45. יש ליתן משקל לכך שהנוגעים בדבר עצמם סבורים כי יש מקום לחקירה פלילית.

46. רק חקירה מקיפה תוכל להסיר את העננה המרחפת כעת על כלל המעורבים בפרשה. במצב הקיים, כולם ניזוקים, הצדיק והרשע כאחד. העננה איננה מבחינה בין זה ובין זה. החמור מכל הוא שהעננה איננה משחירה רק את פניהם של האנשים, אלא אף את פניהם של המוסדות: הצבא ומשרד הביטחון, ואף אם ניתן היה למחול על כבודם של האנשים, לא ניתן למחול על כבודם של צה"ל ושל משרד הביטחון **המצטיירים כשחקנים בזירת התגוששות אלימה, אשר ענייני ביטחון המדינה אינם עומדים בראש מעיינים. יש לחקור על מנת להשיב למוסדות חשובים אלו את כבודם ומעמדם באופן שהצדק יראה וייעשה. באשר לרמטכ"ל היוצא, הרי שנתנה הוראה לחקור את מעשיו במסגרת חקירה פלילית צבאית.** אולם באשר לשר הביטחון - נמנע המשיב 1 מלהורות על קיום חקירה, מבלי שיש בפניו תשתית מספקת ומבלי לנמק את החלטתו.

47. לא יכולה להיות מחלוקת כי חקירת משטרה תיטיב אף עם המעורבים בפרשה אשר בעיני הציבור, במקרה הטוב, כל אחד מהם נראה כאילו "חציו חייב חציו זכא".

48. לשיטת העותרת יש ליתן משקל מכריע לעמדת מבקר המדינה לשעבר - המצדד בפתיחת חקירה וזאת מהטעמים הבאים:

- א. המבקר הוא הגורם הבקיא ביותר בפרטי הפרשה.
- ב. מדובר בשופט מחוזי בדימוס, נשיא בית משפט מחוזי, המצוי היטב בהליכים פליליים.
- ג. העובדה כי המבקר שינה את עמדתו וקבע כי "**כעת דין הליך הביקורת להיסוג מפני ההליך הפלילי**" מדברת בעד עצמה. שינוי עמדתו מלמד על שינוי נסיבות ועל קבלת החלטה יסודית ואחראית.
- ד. העובדה, שמבקר המדינה הבהיר, כי הכלים המצויים בידי המבקר - אין בהם די, כדי לחקור את החשדות החמורים, יוצרת מצב לפיו ישנן שתי אפשרויות בלבד: או חקירת משטרה או נטישת הפרשה ללא כל בדיקה נוספת. רוצה לומר: אם המשטרה לא תחקור, הנושא לא ייחקר כלל.

49. מפרסומים בתקשורת עולה כי עמדת המשטרה אף היא תומכת בקיום חקירה.

50. מבקר המדינה הנוכחי, החתום על דו"ח הביקורת בפרשה, לא חזר בו מהמלצת המבקר הקודם מיום 2.5.12 - לפתוח בחקירה פלילית.

51. על המשיב 1 היה למסור למבקר המדינה, ולוועדה לביקורת המדינה, תשובה באשר לאופן הטיפול בפרשה תוך 6 חודשים מיום פניית מבקר המדינה אליו, לפי סעיף 14 (ג) לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב]

52. על כפות המאזניים מונח אמון הציבור במערכות הביטחון של מדינת ישראל אל מול תקציב לחקירת משטרה. לעמדת העותרת יש להעדיף את חקירת המשטרה על פני פגיעה באמון הציבור, שהרי לכל היותר, יימצא בסופו של יום כי אין הצדקה להגשת כתבי אישום, אולם אז **תדע כל אם עברייה שמסרה את גורל בניה בידי מפקדים הכפופים לחוק**. אין מדובר בדרישה להגיש כתבי אישום - שם יש מקום לשיקול דעת רחב יותר של התביעה - אלא בהחלטה על פתיחה בחקירה.

53. התועלת שעשויה לצמוח מקיום חקירה, גדולה לאין ערוך מהנזק שעלול להיגרם מאי קיומה.

הטיעון המשפטי

54. סעיף 59 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: חסד"פ) קובע:

"**נודע למשטרה על ביצוע עבירה, אם על פי תלונה ואם בכל דרך אחרת, תפתח בחקירה; אולם בעבירה שאינה פשע רשאי קצין משטרה בדרגת פקד ומעלה להורות שלא לחקור אם היה סבור שאין בדבר ענין לציבור או אם היתה רשות אחרת מוסמכת על פי דין לחקור בעבירה"**

55. לשון החוק איננה מקנה למשטרה שיקול דעת בפתיחת חקירה ואף איננה דורשת החלטה של היועץ המשפטי לממשלה על מנת לפתוח בחקירה.

56. "ברירת המחדל" היא פתיחה בחקירה, כל אימת שלמשטרה נודע על ביצוע עבירה. קל וחומר כאשר מבקר המדינה, שופט בדימוס, אשר חקר את העניין, מדווח על חשד לפלילים.

57. נראה כי לכל היותר ישנה סמכות שבשיקול דעת להפסיק חקירה, בעבירה שאיננה פשע. אולם אין מקום להימנע מלכתחילה מלפתוח בחקירה.

58. במקרה דנן, כלל לא נפתחה חקירה (למעט בעניין זיוף המסמך).

59. החלטה שלא להגיש כתב אישום, אף היא צריכה להתקבל על ידי הגורמים הקבועים בחוק ואך ורק מטעמי היעדר ראיות, היעדר אשמה או היעדר עניין לציבור. במקרה דנן כל עוד המשטרה לא חקרה את הפרשה, לא ניתן כלל להגיע לשלב בו יש להכריע אם להגיש כתב אישום או לא.

60. סעיף 63 לחסד"פ קובע:

"על החלטה שלא לחקור או שלא להעמיד לדין תימסר למתלונן הודעה בכתב בציון טעם ההחלטה"

61. שוב למדים אנו מלשון החוק כי ברירת המחדל היא חקירה, והחריג הוא החלטה מנומקת שלא לחקור.

62. בנידון דידן מדובר בשר ביטחון מכהן. החוק איננו מחריג שר ביטחון מן הכלל הקבוע בסעיף 59 לחסד"פ.

63. ודוק, מעבר לנדרש יוזכר כי סעיף 17 (א) **לחוק יסוד: הממשלה**, מחריג ראש ממשלה, וקובע כי לא תפתח חקירה פלילית נגד ראש ממשלה אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה. מכלל לאו אנו למדים הן: לחקירת ראש ממשלה - נדרשת הסכמה. לחקירת שר, רמטכ"ל או אזרח - לא נדרשת הסכמה.

64. סעיף 14 (ג) **לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב]** קובע:

"העלתה הביקורת חשש למעשה פלילי, יביא המבקר את הענין לידיעת היועץ המשפטי לממשלה; ורשאי הוא לעשות כן אם העלתה הביקורת חשש שנעברה עבירה משמעתית על פי כל דין; היועץ המשפטי לממשלה יודיע למבקר ולועדה, תוך ששה חודשים מיום שהועבר אליו הענין, על דרך טיפולו בנושא"

נראה כי הוראה זו, איננה גוברת על חובת המשטרה לפתוח בחקירה בהתאם לסעיף 59 לחסד"פ. אין זה סביר כי העובדה האקראית שעבירה פלילית התגלתה תוך כדי בדיקת מבקר המדינה, תעניק יתרון לחשוד המעורב בפרשה שנבדקה, לעומת חשוד בפרשה אחרת שלא נבחנה על ידי מבקר המדינה.

65. זאת ועוד, כאשר למשטרה נודע על ביצוע עבירה, הקשורה בפרשה הנבדקת על ידי מבקר המדינה, עליה לחקור את הפרשה על פי החוק, ללא קשר לבדיקת המבקר, שהרי אין בחוק כל סייג המתיר למשטרה שלא לחקור, אך ורק בשל בדיקת המבקר.

66. גם אם נתון ליועץ המשפטי לממשלה שיקול דעת האם להורות על פתיחת חקירה פלילית, הרי שהחלטתו הינה החלטה מנהלית הנתונה לביקורת שיפוטית:

“על החלטות היועץ המשפטי לממשלה ורשויות אכיפת החוק חלים במקביל הוראות ועקרונות המשפט הפלילי – על בסיסם מתקבלת ההכרעה המקצועית בהחלטה על פתיחה בחקירה פלילית או העמדה לדין; וכללי המשפט המינהלי – המחייבים את היועץ המשפטי לממשלה, כמו את כל מקבלי ההחלטות ברשויות המדינה, להפעיל את שיקול דעתו בכפוף לשורה של עקרונות ובהם, החובה לנהוג בסבירות, בתום לב ובשוויון, ולקבל כל החלטה על בסיס תשתית עובדתית מספקת, תוך שקילת שיקולים ענייניים (ראו, בעניין זה, פרשת גנור, עמ' 527). סמכות היועץ המשפטי לממשלה בהחלטה על פתיחה בחקירה פלילית או העמדה לדין כוללת מרכיב מרכזי של שיקול דעת, במסגרתו מאזן היועץ המשפטי לממשלה בין אינטרסים ועקרונות שונים. כך למשל, היועץ המשפטי לממשלה מאזן בין הנזק שייגרם לעקרונות ולערכים שהמשפט הפלילי מבקש להגשים אם יחליט שלא להורות על פתיחה בחקירה פלילית או העמדה לדין ובין התועלת שתצמח מן ההחלטה ההפוכה, וזאת במסגרת הבחינה אם יש בהליך שלפניו “עניין לציבור”. בדומה, היועץ המשפטי לממשלה מפעיל שיקול דעת מקצועי בהערכת החומר שלפניו – בין אם המדובר בתשתית של מידע או חשדות ובין אם בתשתית של ראיות – בבואו לבחון האם יש להורות על פתיחה בחקירה פלילית ואם יש סיכוי להקים תשתית ראייתית שיהיה בה בסיס להגשת כתב אישום והעמדה לדין. שיקול דעת זה רחב הוא. הוא מבוסס על הערכה וניתוח מקצועיים של היועץ המשפטי לממשלה ורשויות התביעה. משמעות קיומו של שיקול דעת רחב היא שבכל אחת מן ההחלטות אותן מקבל היועץ המשפטי לממשלה, קיימות מספר חלופות חוקיות, והיועץ המשפטי לממשלה, מתוקף סמכותו, רשאי לבחור בכל אחת מן החלופות. כל עוד החלופה הנבחרת היא חוקית וסבירה, בית המשפט לא יתערב בהחלטה.”

בגץ 5305/08 עמותה לקידום מימשל תקין נ' היועץ המשפטי לממשלה (2009) (פורסם בנבו).

67. במקרה דנן, פנתה העותרת אל היועץ המשפטי לממשלה, שוב ושוב כמוזכר מעלה, אולם היועץ בחר שלא להשיב, והעותרת לא קיבלה כל תשובה, למעט אישור לקוני על עצם קבלת פנייתה. מאז ועד היום לא התקבלה כל תשובה נוספת.

68. כפי שיפורט להלן, התנהלותו של המשיב 1 לוקה בחוסר סבירות קיצוני, העולה כדי הפגנת אדישות, לנוכח סערה ציבורית עצומה המטלטלת את הפרות הקדושות האחרונות שנתרו למדינת ישראל - הצבא והביטחון.

69. לא יכול להיות ספק כי במקרה דנן יש עניין מוגבר לציבור.

70. לא יכול להיות ספק כי הימנעות מחקירה תגרום לפגיעה אנושה באמון הציבור במערכות השלטון, ותביא למסקנה המתבקשת כי לגורמי האכיפה, לא אצה הדרך לבחון את התנהלותם של בעלי תפקידים בכירים.

71. התנהלותו של המשיב 1 פוגעת בשוויון. שר הביטחון זוכה ליחס מועדף לעומת חשודים אחרים, שאינם זוכים לבחינה ממושכת של היועץ המשפטי לממשלה עובר לפתיחת חקירה נגדם.

72. הפסיקה העוסקת בשיקול הדעת של היועץ המשפטי לממשלה, מתייחסת בצוותא חדא לשיקול הדעת האם לפתוח בחקירה ולשיקול הדעת האם להגיש אישום. לעמדת העותרת, זו העת להגדיר אמות מידה נפרדות לפתיחה בחקירה לעומת אמות המידה להגשת כתב אישום. לעמדת העותרת, הרף הנדרש כדי להורות על פתיחה בחקירה, נמוך מהרף הנדרש להחלטה על כתב אישום. מסקנה זו תואמת את ברירת המחדל שבחוק, בייחוד כאשר ללא חקירה, ולכל הפחות, חקירה ראשונית, לא ניתן לבחון כדבעי האם מתקיימים המבחנים להגשת כתב אישום. רוצה לומר: לעמדת העותרת, די בראשית ראיה על מנת לפתוח בחקירה פלילית.

73. במסגרת שיקול הדעת האם להורות על פתיחת חקירה פלילית יש לאזן בין האינטרסים השונים. ברגיל, השיקול הפועל נגד פתיחת חקירה, הוא האינטרס של המעורבים בפרשה הצפויים להיחקר כחשודים: במקרה דנן, המעורבים עצמם ביקשו בכל פה לפתוח בחקירה. לא ברור איזה שיקול, אם בכלל, מטה את הכף נגד פתיחת חקירה. רוצה לומר: לא ברור איזו תועלת תצמח ממניעת חקירה ומי הוא זה שמייצג את האינטרס שלא לחקור.

74. הימנעותו של המשיב 1 איננה סבירה באופן קיצוני, בין היתר לאור דבריו המפורשים של מבקר המדינה.

75. בפני המשיב 1 מונחת תשתית ראייתית, שלעמדת מבקר המדינה היוצא, המכיר את החומר היטב, יש בה כדי לחייב חקירה פלילית דחופה. לא ניתן לדחות את המלצת מבקר המדינה בנימוקים של מה בכך.

76. על חובתן של הרשויות לקיים את החוק, ואף להוות דוגמא ומופת לקיום החוק נכתב ונאמר רבות. היטיב לבטא זאת כב' הנשיא א' ברק באומרו:

“שלטון החוק מתחיל בביתו של כל אחד מאתנו, כוחנו לדרוש מזולתנו לקיים את החוק בנוי על קיומו של החוק על ידנו[...]. על הרשות המבצעת לפעול בגדרי החוקים שהקימו אותה ונפחו בה רוח חיים. בכך מתבטא ההבדל בין הפרט לשלטון. לפרט מוענקת החירות אלא אם כן זו נשללה כדין ממנו. לשלטון אין כוח אלא אם הוענק לו כדין. מכאן חובת הרשות המבצעת לקיים את החוק” “אהרון ברק” “שלטון החוק ועליונות החוקה”

(מתוך: אהרון ברק מבחר כתבים (בעריכת חיים כהן ויצחק זמיר) נבו תש"ס 2000, עמ' 321)

77. לאור האמור, יתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו המורה למשיב 1 ליתן טעם מדוע לא יורה על פתיחת חקירת פלילית נגד שר הביטחון כמבוקש. כן יתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו המורה למשיבה 2 ליתן טעם מדוע איננה חוקרת את הפרשה כמתחייב על פי דין.

78. עוד יתבקש בית המשפט לחייב את המשיבים בהוצאות עתירה זו.

אבינועם מגן, עו"ד

ב"כ העותרת

מדינת ישראל
משרד מבקר המדינה
ונציב תלונות הציבור

מיכה לינדנשטראוס
מבקר המדינה
ונציב תלונות הציבור

י באייר התשע"ב
2 במאי 2012

לכבוד
מר יהודה וינשטיין
היועץ המשפטי לממשלה
משרד המשפטים
רח' צלחה א-דין 29
ירושלים

נכבד,

הנדון: "פרשת הרפז" - חשש למעשה פלילי - החלטה על הבאה לודיעת היועץ המשפטי לממשלה בהתאם לסעיף 14(ג) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב]

1. באוקטובר 2010 הודיע מבקר המדינה, כי החליט לפתוח בבדיקה של מספר נושאים הקשורים ל"פרשת הרפז". החלטה זו באה לאחר שבחטיבת הביקורת של מערכת הביטחון במשרד מבקר המדינה החל להצטבר, במשך כמה חודשים קודם לכן, ובעקבות פרסומים בתקשורת, מידע מדאיג שנוגע להיבטים טרמטיביים בעלי משמעות ערכית ממדרגה ראשונה לחוסנו של צה"ל ולתקינות דרכי ההתנהלות של בעלי תפקידים בלשכת שר הביטחון, לשכת הרמטכ"ל דאז ואחרים. טרם ההחלטה הני"ל הונחה בפני מבקר המדינה גם בקשת שר הביטחון לברר את הדברים באורח יסודי. אף הרמטכ"ל דאז, רא"ל (מיל) גבי אשכנזי, בירך בהמשך על קיום הבדיקה. משנתקבלה החלטה על בדיקת הנושא, קבע מבקר המדינה את נושאייה והנחה בהתאם את מנהל החטיבה לביקורת מערכת הביטחון לקבוע את התכנים הפרטניים ואת סדרי העדיפות הנגזרים מכך. בתום בדיקה מאומצת ונרחבת סיים משרד מבקר המדינה את השלמת הכנתה של טיוטת דוח הביקורת בנושא זה, וביום 4.3.12 העביר עותקים ממנה לקבלת תגובתם של הגורמים השונים.

2. כידוע, פרשה זו שזורה בחקשרים פליליים, לכאורה, כבר מתחילתה. למלאכת הביקורת בפרשה זו קדמה חקירה פלילית במשטרת ישראל בשאלת זיוף המסמך המכונה "מסמך הרפז". חומר החקירה המשטרתית הועמד בעיקרו לרשות צוות הביקורת על מנת שיוכל לשמש לעור בקביעת הממצאים. ביקורת המדינה החלה, אפוא, בבדיקת הפרשה, כאשר חלק מן ההיבטים הפליליים שלה - כפי שחוגגרו על ידי המשטרה והפרקליטות והתמקדו אך ורק בשאלת זיוף המסמך - נחקר עד לאותו שלב על ידי משטרת ישראל. החבנה באותה עת הייתה, כי נוכח האינטרס הציבורי הכרוך בחליק הפלילי מחד גיסא ובביקורת המדינה מאידך גיסא, ימוצח בשלב ההוא הפן הפלילי בנושא זיוף המסמך בלבד, ואילו שאר

- 2 -

ההיבטים הפליליים, ככל שיעלו, ייבדקו רק לאחר השלמת תהליך הביקורת. בדרך זו, כך נראו הדברים אז, ניתן יהיה תחילה לבדוק ולבין באמצעות ביקורת המדינה את ההיבטים המערכתיים והניחוליים השונים של הפרשה ולהביא לתיקון בהקדם את כל הטעון והחיוני לתיקון, במערכת הביטחון ובצה"ל, ובהמשך, ככל שיעלה הצורך, ייבחנו היבטים פליליים, אם יהיו כאלה. כבר באותה עת לא נעלמה מן העין העובדה שנוכח ההחלטה להתמקד בשאלת זיוף המסמך, ובשאלה זו בלבד, לא הביאה חקירת המשטרה לפענוח מלא של כל השאלות הנוספות שעמדו בחלל האוויר, כמו למשל השאלה, האם בעו הרפו פעל לבדו או שהיו מעורבים נוספים. שאלות אלה נותרו פתוחות. משרד מבקר המדינה פעל על פי מסקנות ממצאי החקירה הפלילית כפי שנמסרו לו כעובדה נתונה, אף ששאלות שונות פתוחות לא הקלו על עבודת הביקורת.

3. בדיקת משרד מבקר המדינה התמשכה נוכח מורכבותה, רגישות הנושאים בה עסקה וריבוי העניינים שהיה עליה לברר. נעשתה עבודה מקצועית, יסודית ומעמיקה, תוך הקשבה בלב פתוח ונפש חפצה לכל המעורבים. בסופו של דבר התמקדה טיוטת דוח הביקורת בארבעה פרקים: המסמך - הרקע להגעתו ללשכת הרמטכ"ל והטיפול בו עד לפרסומו בתקשורת ולאחר מכן; מערכת היחסים בין השר ברק ולשכתו לבין הרמטכ"ל דאז ולשכתו; תהליך בחירת הרמטכ"ל ומינויו; וביטחון מבצעים, אבטחת מידע וחשיפת מידע. מובן שהממצאים שנקבעו בטיטת הדוח הינם לכאוריים וסופיותם תלויה בתגובות הגורמים המבוקרים ובקביעות של מבקר המדינה לגביהם. כמו כן, יודגש, כי בכל הנוגע להיבטים פליליים כלפי מי מהמבוקרים, עומדת לכל אחד מהם חזקת החפות עד שלא תוכח אשמתו בהליך שיפוטי כמקובל בשיטה המשפטית הנוהגת בישראל. משרד מבקר המדינה סמך את ממצאיו על מסמכים שחועמדו לרשותו, על שיחות עם גורמים הנוגעים בדבר, וכן על תוכן שיחות טלפון שהתנהלו מלשכת הרמטכ"ל ואליה.

4. עם בדיקת ההקלטות של שיחות טלפון כלשכת הרמטכ"ל ועמידה על משמעות הדברים, לרבות ההיבטים הפליליים, הובאו, כבר בראשית נובמבר 2011, עיקרי הדברים לרבות מידע על עצם קיומן של הקלטות אלה ותוכנן של חלק מהן לידיעת נציגי היועץ המשפטי לממשלה. באותו שלב המשיכה עבודת הביקורת לחתנהל לאור ההבנה לפיה תינתן עדיפות למיצוי הביקורת תחילה על פני מיצוי ההיבטים הפליליים.

5. בהתאמה, הוכנה, כאמור, טיוטת דוח ביקורת הכוללת את כל היבטי הפרשה הנזכרים והופצה, כמקובל, ביום 4.3.12 לתגובות המבוקרים. יש לציין, כי לאורך עבודת הביקורת עדכן משרד מבקר המדינה, על פי ההתפתחויות, גורמים שונים מטעם היועץ המשפטי לממשלה באשר לממצאים שעלו ובאשר לצרכי הביקורת. בסמוך לפני הפצת טיוטת הדוח התקיימה פגישה בין מבקר המדינה ומנהל החטיבה לביקורת מערכת הביטחון במשרדו לבין היועץ המשפטי לממשלה, שבה נמסרו ליועץ המשפטי לממשלה עיקרי הממצאים וכן עדכון בנושאים המרכזיים העולים מן הדוח. בשלב זה, לאחר משלוח טיוטת הדוח, הועמד לרשות המבוקרים חומר שנאסף על ידי הביקורת (כולל, על דעת אנשי הפרקליטות, חומר שמקורו בחקירה המשטרתית הני"ל) ואשר שימש לכתובת הטייטה, על מנת לאפשר להם למצות את זכות הטיעון ולהשיב לביקורת טרם גיבוש הנוסח הסופי.

- 3 -

6. מבחינת משרד מבקר המדינה נעשו מאמצים יוצאים מגדר הרגיל לסיים את הכנת דוח הביקורת בהקדם האפשרי. הוקדשו לכך מאמצים רבים בזמן ובכוח אדם, בהתחשב בהיקף החומר ובמורכבותו. זאת, נוכח האינטרסים הציבוריים המשמעותיים הכרוכים בפרשה זו בכלל, ומשחותרר כי עקב פרשה זו מושפע גם סבב מינויים של קצינים בכירים באמ"ן ובמטכ"ל, נוכח המתנה להכרעות בעניינם של קצינים בכירים המעורבים בצורה כזו או אחרת בפרשה, בפרט.
7. כאמור, הכוונה הבסיסית הייתה למצות בהקדם האפשרי את הליך הביקורת, ולאחריו להעביר את העניינים הנדרשים למסלול הפלילי, ככל שיימצא לכך מקום. ברם, מאז הפצת הטיוטה חלו התפתחויות שהביאו את משרד מבקר המדינה לכלל מסקנה, כי אין מנוס מהעברת וניק הביקורת הכולל חששות למעשים פליליים אותם העלתה הביקורת לידיעת היועץ המשפטי לממשלה ללא דיחוי ועוד קודם לגיבוש הדוח במתכונתו הסופית, וזאת על מנת שיבחן את הצורך להורות על פתיחה בחקירה פלילית במספר נושאים העולים מן החומר; זאת בהתאם לסעיף 14(ג) הנוכח לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 (נוסח משולב), על פיו "העלתה הביקורת חשש למעשה פלילי, יביא המבקר את העניין לידיעת היועץ המשפטי לממשלה; ורשאי הוא לעשות כן אם העלתה הביקורת חשש שנעברה עבירה משמעותית על פי כל דין". להלן, יפורטו עיקרי השיקולים שהביאו את מבקר המדינה לידי מסקנה זו.
8. עם סיום הכנת טיוטת דוח הביקורת העמיד משרד מבקר המדינה, כמקובל, לרשות כל אחד מהמבוקרים את כל החומר הרלוונטי לאותו מבוקר, ששימש לכתיבת טיוטת הדוח. זאת, בהתאם להלכה הפסוקה ולנהוג במשרד מבקר המדינה ובהתחשב באופי הביקורת ובמהותה וכן בשיקולי יעילות הביקורת.
9. בטרם העבירו את תגובתם לטיוטת הדוח, פנו חלק מן המבוקרים ובאי כוחם אל משרד מבקר המדינה בבקשה לקבל חומר נוסף רב מאד, ולמעשה את כלל החומר שנאסף במהלך הביקורת, משל היה מדובר בטאשמים ובחקירה פלילית. רוב המבוקרים קיבלו את חומר שחועמד לרשותם והשיבו לטיוטת דוח ביקורת במועד שנקבע. שר הביטחון, מר אהוד ברק, וראש מטהו, מר יוני קורן, הגיבו בתרחבה על טיוטת דוח הביקורת כבר לפני כשבועיים, ביום 17.4.12. בעז הרפז מסר את תגובתו לטיוטת הדוח ביום 1.5.12. הרמטכ"ל לשעבר, רא"ל (במיל) גבי אשכנזי, ועוזרו לשעבר, אלי"ם ארז וינר, טרם הגיבו.
10. עם מספר מבוקרים מרכזיים התקיים, עובר להוצאת מכתב זה, דין ודברים בעניין האמור, כאשר אלי"ם ארז וינר אף עתר, כידוע, לבג"צ בעניין זה (בג"צ 2759/12 אלי"ם וינר נ' מבקר המדינה) והעתירה תלויה ועומדת. בנוסף לכך, פנו גם מבוקרים מרכזיים אחרים למבקר המדינה בבקשה לקבלת חומר רב נוסף, כשחלקם מבקש להסתמך גם על פנייתו ועתירתו של אלי"ם וינר עצמו. יוטעם, כי החומר שכבר נמסר די בו כדי להבטיח את זכות העיון והטיעון בהתאם להלכה הפסוקה, כללי הצדק הטבעי, והמקובל במשרד מבקר המדינה.
11. כאמור, אין אנו עוסקים במסגרת ביקורת המדינה בטאשמים ובחקירה פלילית. על נאשם חל חוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982, העוסק בעיון בחומר תיקרה לאחר הגשת כתב אישום בפשע או בעוון, שאז רשאים הנאשם וסגורו לעיין בכל זמן סביר בחומר

- 4 -

החקירה וכן ברשימת כל החומר שנאסף או נרשם בידי הרשות החוקרת והנוגע לאישום שבידי התובע ולהעתיקו. ברם, עסקינן בביקורת ולא בכתבי אישום פליליים - כאשר על פי החוק, דוחות, חוות דעת או כל מסמך אחר שהוציא או הכין המבקר במלואו תפקידיו של המבקר לא ישמשו כראייה בהליך פלילי או משמעותי חוץ ממשפט פלילי בשל מסירת עדות בשבועה או בחן צדק שהוגשה מכוח הסמכויות האמורות בסי' 26 לחוק (סמכויות של ועדת חקירה) - כאמור בסעיף 30(א) לחוק מבקר המדינה התשי"ח-1958 (נוסח משולב).

12. נקודה הראויה להדגשה מיוחדת היא, כי מבוקרים שונים פנו אל מבקר המדינה - כל אחד מנימוקיו הוא - בבקשה להעברת חומר הביקורת אל היועץ המשפטי לממשלה לצורך קיום חקירה פלילית בפרשה. שר הביטחון בתגובתו הכתובה לטיטת הדוח, ואליים וינר במסגרת ההתכתבות עם באי-כוחו, העלו - כל אחד מנקודת ראותו - את הטענה בדבר חשש לעבירות פליליות שנעברו לדעתם, כפי שעולים הדברים מתוך טיטת הדוח ומתוך חומר ביקורת שהועבר אליהם.

13. במהלך הכנת המענה לעתירה ובמגמה לייתר את חידיון בעניינה, נמש מבקר המדינה עם באי-כוחו של אליים וינר ועם אליים וינר עצמו. אליים וינר מיוצג על ידי הסגור הצבאי הראשי ובאי-כוח נוספים מטעמו. מדברי אליים וינר ובאי-כוחו בפני מבקר המדינה וצוותו משתמעת גישה לפיה שומה עליהם להתגונן כבר עתה בפני כל התפתחות אפשרית של הביקורת, לרבות התפתחויות אפשריות בפן הפלילי, להבדיל מתגובה גרידא לטיטת הדוח. מן הדברים עולה, כי באי-כוחו של אליים וינר, לגישתם, רוצים להחיל בפרשה זו על הביקורת, שנערכת על פי כללי המשפט המנהלי, את מלוא ההסדרים החלים על נאשם על פי כללי סדר הדין הפלילי. משתמע, כי לגישת אליים וינר ובאי-כוחו זהו החשש הפוטנציאלי בפניו הוא עומד וממנו צריכה להיגזר זכות העיון שלו בחומר שנאסף על ידי ביקורת המדינה. עמדה זו מנוגדת למקובל בעבודת ביקורת המדינה במשך השנים ואינה תואמת את עמדת הפסיקה של בית המשפט העליון, ואף איננה מעשית וישימה מבחינת התכליתיות של ביקורת המדינה.

14. משרד מבקר המדינה ערך ניסיון כן להגיע להבנות עם אליים וינר ובאי-כוחו באשר להעברת חומר נוסף לעיונו, אולם ניסיון זה לא עלה יפה נוכח עמידתם של אליים וינר ובאי-כוחו על מסירת כל החומר שנאסף במהלך הביקורת, וזאת עד כדי פגיעה בהליך הביקורת ובאפשרות לקיים הליך פלילי ראוי בעתיד, במידה ויחלט על כך.

15. בד בבד, התברר לאחורונה, כי הפרקליט הצבאי הראשי (לחלן - הפצ"ר) פנה ללשכת היועץ המשפטי לממשלה וביקש לקבל את כל החומר שנאסף על ידי הביקורת וזאת לצורך מילוי תפקידו, על מנת לשקול את הצעדים הנדרשים בעקבות ממצאי משרד מבקר המדינה. משמע, לבחון האם יש מקום לנקוט בצעדים פליליים, משמעותיים או פיקודיים כנגד קציני צה"ל המעורבים בפרשה. משרד מבקר המדינה נתבקש על ידי היועץ המשפטי לממשלה, שהגיע למסקנה, כי החומר אכן דרוש לפצ"ר לצורך מילוי תפקידו, להעביר את החומר כמבוקש (ראה מכתב העוזרת ליועץ המשפטי לממשלה מ-19.4.12). מדברים אלה נובע, כי הפצ"ר מבקש לבחון אם יש מקום לנקוט בצעדים פליליים, משמעותיים או פיקודיים כנגד קציני צה"ל המעורבים בפרשה.

16. אף במהלך העבודה על הכנת תשובה לעתירה בבג"צ 2759/12 נתחדדה עוד יותר השאלה בדבר זכות העיון של העותר, והאם היא צריכה להיגזר, בין השאר, מחלק פלילי פוטנציאלי ולא רק מחלק הביקורת. גישה מרחיבה זו, שמשרד מבקר המדינה אינו מסכים עמה, אם תתקבל, עשויה להביא בנסיבות העניין ובהתחשב באופי החומר שנטאף, לפגיעה של ממש בביקורת המדינה ולחשיפת מסמכים רגישים וחסיים העלולים לפגוע באינטרסים מוגנים ובהם ביטחון המדינה, פרטיותם של אחרים ובתכלית הביקורת. גישה זו אף עלולה להביא להתארכות רבה מאד של תהליך הביקורת, עד כדי פגיעה ביעילותה ובתרומתה לפתרון מהיר של פרשה זו.
17. בהקשר זה, לא למותר לציין, כי בבג"צ 4914/94 יעקב טרנו נ' מבקרת המדינה ואח', פ"ד מט(3)771, נקבע, כי "ניתן לטעון כי אם מדובר בקביעה המתייחסת לעבירה פלילית או משמעתית של נושא המשרה, ממילא יזכה עניינו של הנפגע להתייחסות נוספת, מקיפה, במסגרת הליכים חקירתיים או שיפוטיים, שייפתחו לאחר מכן בעקבות קביעתו של מבקר המדינה. על פי טענה זו אין מקום להעניק את הערובה הדיונית המקובלת בהליך שיפוטי כבר בעת ההליך שמקיים מבקר המדינה, כשהענקתה תכביד על המבקר למלא את תפקידיו". בנסיבות העניין שנדון שם לא נקבעה עמדה בסוגיה זו בהיקפה הרחב, והדבר נותר בגדר "צורך עיון".
18. בין כך ובין כך, בנסיבות העניין וככל שהיבט הפלילי מקבל עתה דגש וקיום הליכים פליליים בעקבות ממצאי הביקורת הופך לאפשרות ממשית, מתחייב כעת שינוי סדר הדברים ומיצוי הפן הפלילי תחילה.
19. יתר על כן, העברתם הנרחבת של חומרי הביקורת לידי המבוקרים השונים שכבר פנו למבקר המדינה, כמצוין לעיל, עלולה לשבש משמעותית את האפשרות לקיים הליכים פליליים תקינים כנדרש, במידה ויחלט על כך בעתיד, על מנת למצות את הטיפול בהיבטים אלה של הפרשה. יש להדגיש, כי חלק מן המבוקרים שעשויים לקבל חומר זה עלולים להיות גם מושאים פוטנציאליים של חקירות פליליות, אם תתקיימנה. כתוצאה מכך עלול להיפגע אינטרס ציבורי מן המעלה הראשונה של מניעת שיבוש הליכי חקירה - שיקול שאין מבקר המדינה רשאי להתעלם ממנו.
20. בטרם גיבש משרד מבקר המדינה את מסקנתו כאן, הוא נטן דעתו גם לפניו שהתקבלו, זה מקרוב, מאת שני מבוקרים מרכזיים בפרשה זו (שר הביטחון, מר אהוד ברק, ועוזר הרמטכ"ל לשעבר, אליים ארז ויגור), אשר מבקשים בעצמם ממבקר המדינה להעביר נושאים מסוימים הקשורים לפרשה זו ועולים מטיטות דוח הביקורת אל חיתוך המשפטי לממשלה בהתאם לסמכותו לפי סעיף 14(ג) לחוק.
21. ביום 17.4.12 העביר שר הביטחון למבקר המדינה את תגובתו לטיטות דוח הביקורת, ובה נטען, בין היתר, כי טיטות הדוח מעלה היבטים פליליים חמורים של מעורבים בפרשה, אשר, לפי היתוך המשפטי שייבל, יש לחקור, וכי הוא דורש העברת העניין ליועץ המשפטי לממשלה לפי סעיף 14 לחוק. זאת, לפי הנטען, בגין ביצוע, לכאורה, של שורת עבירות פליליות חמורות מצד קצינים בכירים, בראשות הרמטכ"ל לשעבר, ובהן קשירת קשר לשיבוש סדרי שלטון; זיוף מסמך בנסיבות מחמירות ושימוש במסמך מזויף; שיבוש מהלכי

- 6 -

משפט ותיאום עדויות; מרמה והפרת אמונים; קשירת קשר לביצוע פשע; עבירות על פי חוק השיפוט הצבאי ועוד.

שר הביטחון מבקש בתגובתו להעביר את דוח הביקורת לחקירת משטרה נוספת ורחבה, וזאת על רקע ממצאי טיוטת הדוח של המבקר ובשים לב למגבלות המוטלות על מבקר המדינה, כמו גם חשיפת החומר החדש שלא עמד לנגד עיני משטרת ישראל והיועץ המשפטי לממשלה בשלבי החקירה הקודמים. עוד מציין שר הביטחון, כי: "סיכום הממצאים העולים מטיטת הדוח, מעלה חשד ממשי לביצוע עבירות פליליות". שר הביטחון מפרט בתגובתו ריכוז של עבירות, לכאורה, מחוק העונשין, התשל"ז-1977, הנובעות, לכאורה, ממעשיהם של הרמטכ"ל לשעבר, עוזרו ומר בועז הרפז. עוד כותב השר ברק: "אשר על כן, ולנוכח העובדה כי טיוטת הדוח מעלה חשש של ממש למעשים פליליים, מתבקש מבקר המדינה הנכבד לעשות שימוש בסמכות הנתונה לו לפי סעיף 14 (ג) לחוק מבקר המדינה תשי"ח-1958, ולהעביר את דוח הביקורת לידיעת היועץ המשפטי לממשלה, על מנת שחיועץ המשפטי יורה על פתיחת חקירה בעניין וידווח על דרך טיפולו בנושא למבקר המדינה כנדרש בחוק".

22. כאמור, גם אלי"ם וינר ובאי-כוחו טענו וטוענים, כי מן הראוי להעביר לחקירת המשטרה נושאים המעלים חשש למעשים פליליים. במכתבם מיום 23.4.12 אל מבקר המדינה מעלים סגוריו של אלי"ם וינר, הסגור הצבאי הראשי ועמיתיו, בקשה לפתוח בחקירה פלילית, על פי ס' 14(ג) לחוק מבקר המדינה, ביחס לשני עניינים הנוגעים ל"פרשת הרפז", באומרים: "כוכור, בפתח פגישתנו מצאת לנכון להדגיש את סעיף 14(ג) הנוכר, תוך ציון האפשרות העומדת בפניך להעביר הדוח לאפיק פלילי באמצעות פנייה ליועץ המשפטי לממשלה. משכך, ונוכח עמדת היועץ המשפטי לממשלה, אני פונה אליך בבקשה להעביר לטיפולו של היועץ את החשדות שמהם נודף ריח פלילי, הן ביחס להיקף פועלו של מר בועז הרפז, טיבו ומקורותיו והן ביחס ל"היעלמותן" של הקלטות מלשכת שר הביטחון, תוך העברת מלוא החומר תגלמי הנוגע לעניין. כל זאת על מנת לאפשר ליועץ המשפטי לבחון בצורה אפקטיבית האם יש מקום לפתיחה בחקירה פלילית".

23. יש לציין, כי באי-כוחו של אלי"ם וינר פנו כבר ב-20.3.12 ליועץ המשפטי לממשלה, בעניין הבקשה לפתיחת חקירה פלילית ב"פרשת הרפז" וזאת בנוגע לשני העניינים שצוינו קודם - היינו היקף פועלו של הרפז, טיבו ומקורותיו ו"פרשת ההקלטות" בלשכת שר הביטחון.

תשובת היועץ המשפטי לממשלה לפניות באי-כוחו של אלי"ם וינר ניתנה ב-22.4.12 במכתבה של עו"ד נועה מישור, עוזרת ליועץ המשפטי לממשלה, אל הסגור הצבאי הראשי שבו ציינה כדלקמן: "כידוע, בהתאם לס' 14(ג) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958, משהעלתה הביקורת חשש למעשה פלילי, יביא המבקר את העניין לידיעת היועץ המשפטי לממשלה. עד כה לא הובאו הסוגיות המובאות בפנייתכם לידיעתו של היועץ המשפטי לממשלה בהתאם לס' 14(ג) כאמור. משכך, בכל הנוגע לבקשתכם דלעיל, סבור היועץ כי יש להמתין לסיום בדיקת משרד המבקר ביחס לפרשת הרפז, ולפרסומו של הדוח הסופי בעניין". הדלת, אם כן, להעכרה לפי סעיף 14(ג) אל היועץ המשפטי לממשלה נותרה פתוחה. בנסיבות הקיימות ברי, כי לא יהיה זה נכון לעכב את העברת המידע לרשויות החקירה והתביעה פרק זמן נוסף על כל המשתמע מכך.

- 7 -

24. גם הרמטכ"ל לשעבר, רא"ל (במיל') גבי אשכנזי, העלה בטיעונו בפני מבקר המדינה תהיות לגבי מקורות המידע של הרפו והאפשרות שהיה מופעל על ידי גורם חיצוני כלשהו ושהוא שיטה בעוזרו לשעבר, ואף הוא (הרמטכ"ל לשעבר) העלה צורך לחקור היבטים אלה. יצוין, כי אף הרפו, בתגובתו לטיטות דוח הביקורת, העלה טענות בהקשרים אלה, אשר נדרש לבררן באמצעות כלים חקירתיים.

25. לסיכום עניין זה: הצדדים המבוקרים העיקריים - שר הביטחון, הסגוריה הצבאית המייצגת את אלי"ם וינר (גם בכתב וגם בע"פ), ואף הרמטכ"ל לשעבר אשכנזי - מבקשים, למעשה, למעשה, כי המבקר יעשה שימוש בסמכותו לפי ס' 14(ג) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב], ויפנה ליועץ המשפטי לממשלה ויודיע לו, כי קיים חשש למעשה פלילי ר/או חשש לעבירה משמעותית, על מנת שהיועץ המשפטי, על פי סמכויותיו, יורה על פתיחת החקירה הפלילית, על פי האמור בסעיף 14(ג) לחוק.

26. מן הראוי לציין, כי ביום 1.5.12 העביר בעז הרפו את תגובתו לטיטות דוח הביקורת אל משרד מבקר המדינה. בתגובה זאת מוצגות טענות שונות, וביניהן טענות בדבר אי-אמירת אמת, לכאורה, על ידי גורמים מסוימים בעת הופעתם בפני מבקר המדינה במסגרת בדיקת פרשה זו (הרמטכ"ל לשעבר ועוזרו לשעבר); טענות בדבר סתירות, לכאורה, בין גרסאות של גורמים שונים בפרשה (הרמטכ"ל לשעבר, רעייתו ועוזרו לשעבר); טענות בדבר תיאום גרסאות, לכאורה, של גורמים שונים בפרשה זו (הרמטכ"ל לשעבר ועוזרו לשעבר); טענות שגורמים שונים (הרמטכ"ל לשעבר ועוזרו לשעבר) הסתירו, לכאורה, ולא דיווחו אמת בעניין קשריהם עימו (עם הרפו); טענות בדבר גורמים נוספים שהיו מעורבים, לכאורה, בפרשת המסמך, אך לא נבדק הקשר שלהם לפרשה; וכן טענות בקשר לאיסוף מידע, לכאורה, שנעשה על ידו עבור הרמטכ"ל דאז ועוזרו. עוד מפנה בעז הרפו בתגובתו לטיטות דוח הביקורת טענות קשות כלפי הרמטכ"ל לשעבר, רא"ל (מיל') גבי אשכנזי, כלפי אלי"ם ארז וינר וכלפי דובר צה"ל לשעבר, תא"ל אבי בניהו, כמי שהפעילו אותו למטרת איסוף מידע, כמתואר. טענות אלו ראויות לבירור הולם, כמו גם כל שאר הטענות ששמענו בפרשה זו, וזאת בכלי חקירה שאינם בידי משרד מבקר המדינה.

עוד מצוין הרפו בתגובתו, כלהלן: "מבקר המדינה ונציגיו הגיעו לכמות אדירה של חומר הכולל כין השאר, שיחות בלשכת הרמטכ"ל, מחקרי תקשורת ועוד. חומרים שלכאורה לו היו בידהם של גורמי האכיפה במהלך החקירה במטרה, יש יסוד להניח שהחקירה הייתה מתפתחת באופן הרבה יותר רחב, ולא נעצרת בהודאתו של מי שנשכב על הגדרי".

דברים אלה, שהתקבלו במשרד מבקר המדינה ממש בימים אלה, מעצימים את הכורח הממשי לבחון סוגיות רבות הנובעות מ"פרשת הרפו" במסגרת חקירה פלילית, על כל האמצעים והיכולות הכרוכים בכך, ובכך מתחזק הצורך הדחוף בהעברת תיק זה על כל החומר המצוי בו לידיעת היועץ המשפטי לממשלה על פי סעיף 14(ג) לחוק. זאת במיוחד לאור העובדה שהרפו הינו אזרח פרטי ואינו גורם מבוקר על ידי ביקורת המדינה.

- 8 -

27. כאן נזכיר, כי ב-21.10.10 העבירה המשטרה ליועץ המשפטי לממשלה ולפרקליט המדינה, את תיק החקירה ובסיומו כתבה בין היתר, כי "הרפו חודה כי זייף את המסמך ואף שיחור לציוד עשה זאת. דבריו נתמכו בבדיקת המחשב האישי (שלו) שהובא מאיטליה, כמו כן סיפק החשוד (הרפו) הסבר לכל סעיף במסמך וזיחה את המסמך כשהוצג לו בחקירתו, ככזה שערך והעביר לאל"ים וינר (עוזר הרמטכ"ל דאז)... לאור חומרי החקירה הרבים שנאספו בתיק, ולאחר הודאתו של החשוד בביצוע העבירה והמניע לה, נתגבשה תשתית ראייתית, לכאורה, כנגד החשוד בועז הרפו בגין זיוף מסמך בנסיבות מחמירות... ושיבוש מהלכי משפטי".

ועוד: ב-16.1.11 הודיעה פרקליטות המדינה לעורכי-הדין של בעז הרפו, כי לאחר עיון בחומר הראיות שחמשטרה העבירה אליה, שוקלת הפרקליטות להעמיד את הרפו לדין בגין האירועים הקשורים לזיוף מסמך ולשימוש בו בכוונה להשפיע על תהליך מינוי ראש המטה הכללי של צה"ל, שבועינים נחקר במשטרה וזאת בכפוף לשימוע. אנו מניחים, כי מתנהל בפרקליטות המדינה הליך לגיבוש עמדת הפרקליטות באשר להגשת כתב אישום כנגד הרפו.

28. פרסום "מסמך הרפו" גרם, כזכור, לסערה גדולה במערכת הביטחון ובציבור הישראלי, אשר לא שככה גם אחרי פרסום הודעות המשטרה בממצאי ביניים, כי: "אין תשתית לחשד שמי מעובדי הלשכות של שר הביטחון (אהוד ברק) ושל הרמטכ"ל (רב אלוף גבי אשכנזי) מעורב בהכנת המסמך" (הודעה מ-19/8/10); וכי "הוברר כי אין תשתית לחשד שהרמטכ"ל ורב אלוף גבי אשכנזי ומי מקציני פורום המטה הכללי, מעורב בהכנת המסמך".

29. ראויה לציון מיוחד אמירתו הקולעת של סגן הרמטכ"ל באותה עת (סוף דצמבר 2010), האלוף דאז בני גנץ, היום הרמטכ"ל, בתוכנית הטלביזיה "עובדה" שאמר ביחס ל"מסמך הרפו": "אני חושב שאת המסמך צריך היה לחקור הכי חזק הכי כבד, לא להרפות ממנו, לא משנה כמה כואבת תהיה התוצאה של הבדיקה הזאת. צריך להעיף את הפגר הזה מהחדר, כי עד שלא נוציא את הפגר הזה מהחדר הזה... הריח ימשיך להיות רע והחדר ימשיך להסריח". הדברים התמורים הללו מתאימים, בוודאי, גם לעת הזו, ביחס לפרשה האמורה.

30. במצב דברים זה, עומדים בפנינו מספר שיקולים בהקשרה של פרשה זו העומדים לדין ולהחלטה על פי טובת האינטרס הציבורי הכולל.

ראשית, מביא משרד מבקר המדינה בחשבון, כי הוא השלים את עבודת השדה של הביקורת והניח טיוטת דוח ביקורת מקיפה וממצה. טיוטה זו, אמנם, עדיין לא התגבשה לכדי דוח סופי, אולם הממצאים הלכאוריים של ביקורת המדינה כבר הובאו בפני הרמטכ"ל ושר הביטחון באופן המאפשר להם להיערך לבדק בית ולתיקון חלקייהם. במובן זה ביקורת המדינה תרמה כבר באופן משמעותי לתיקון הליקויים, אף אם טרם מוצה הליך הביקורת. שנית, יש להביא בחשבון, כי ככל שהסתברות לקיומו של הליך חקירה פלילי בעניינים המועלים בפרשה הולכת וגדלה, כך המשך הביקורת באותם עניינים עלול לעכב הליך זה ועלול להביא, ברמה גבוהה של ודאות, גם לשיבוש של יכולת חקירה עתידית אפקטיבית. שיקול מכריע בעניין זה הוא שגורמים שונים גילו דעתם, כי יש מקום לשיקול חקירת היבטים אלה של הפרשה.

- 9 -

31. נוכח כל האמור לעיל, אני סבור, כי בעת דין הליך הביקורת להיסוג מפני ההליך הפלילי. החלטתי להעביר לידיעתך בשלב זה את מכלול העניינים המעלים חשש למעשה פלילי, וזאת לפי סעיף 14(ג) לחוק. הדברים נובעים, לכאורה, מן החומר שנאסף במהלך הביקורת, ובעיקר מההקלטות שנערכו לשיחות הטלפון בלשכת הרמטכ"ל. מן החומר עולה, לכאורה, שיתוף פעולה אינטנסיבי של אל"ם וינר, בעת שניהן בתפקידו כעוזר הרמטכ"ל דאז, עם בעז הרפז באיסוף מידע מכפיש, לכאורת, העלול לפגוע בשם הטוב של שר הביטחון, רעייתו, ראש מטהו ושל אחרים, וכי "מסמך הרפז" הגיע ללשכת הרמטכ"ל דאז, רא"ל (מיל') גבי אשכנזי, כמסגרת איסוף מידע זה. פעילות זאת כשהיא מכוונת כנגד דרג מדיני ממונה מעניקה לדברים נופך נוסף של חומרה. חלק מפעולותיו של אל"ם וינר ושל בעז הרפז נעשו, לכאורה, (ונדגיש את המילה "לכאורה"), לטובת קידום ענייניו של הרמטכ"ל דאז, רא"ל (מיל') גבי אשכנזי, וחלקו, לכאורה, אף בידיעתו. התנהגות זו מעוררת, לכאורה, חשש לעבירה על עבירת הסל "התנהגות שאינה הולמת" לפי חוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955 (סעיף 130 לחוק), ועשויה אף להגיע לכדי חשש לעבירות פליליות לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977, ובהן עבירה של "הפרת אמונים" לפי סעיף 284 לחוק ועבירות "קשר למעשים אחרים" לפי סעיף 500 לחוק זה. כל אלה מצדיקים שקילת בדיקתם של כלל החששות הללו בכלים שמטבע הדברים אינם מצויים ברשותו של מבקר המדינה. כלים אלו, ובעיקר הסמכות להפעלת חוקרי משטרה תוך הרחבת יריעת החקירה כדי להגיע ממשית לחקר האמת מצויה בתחום הפלילי רק בידי היועץ המשפטי לממשלה ומשטרת ישראל. בכוחם של נורמים אלה, על פי החוק, לקיים חקירות פליליות יסודיות גם ביחס לנורמים שחוק מבקר המדינה אינו חל עליהם ודרכו של מבקר המדינה מוגבלת כתוצאה מכך.

32. יודגש, כי העניינים המעלים חשש למעשים פליליים או לעבירות משמעותיות הינם לכאוריים וחלה עליהם חוקת החפות המוקנית לכל אדם עד שתוכח אשמתו.

33. אין אנו מפרטים מעבר לאמור לעיל, זאת מאחר שמועבר אליך תיק הביקורת כולו, הכולל את טיוטת הדוח המלאה ואת חומר הביקורת, על פי סי' 14(ג) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 (נוסח משולב), כמפורט בהרחבה בהחלטה זו.

כאשר יעמוד כל החומר האמור בפני היועץ המשפטי לממשלה, ניתן יהיה לבדוק, כמובן, גם את מעורבותו של בעז הרפז (שכשלעצמו אינו גורם מבוקר) בעבירות נוספות מעבר לשאלת זיוף המסמך; את טענות שר הביטחון לגבי חשש למעשים פליליים של מעורבים נוספים בפרשה; את טענות אל"ם וינר ובאי-כוחו בעניין חשש להשמדת ראיות במשרד הביטחון; וכן כל טענה אחרת בדבר הפן הפלילי של הפרשה - הכל כפי שימצא זאת לנכון.

באופן זה אף יוכל היועץ המשפטי לממשלה להידרש להיבטים נוספים העולים מן החומר שיש להביאם בחשבון, וזאת גם נוכח הצורך האמור לאפשר ביצוע סבב מינויים בצמרת הצבא, כך שלא יושפע בשל המתונה לסיום תהליך הביקורת בעניינים אלה. גורם הזמן הוא בוודאי יסוד חשוב ביותר שיש לתת עליו את הדעת, ואף להתחשב גם בצורך להימנע משיבוש מהלכי משפט, בפרט בנושא רגיש כל כך, בו עסקינן.

34. נוכח כל האמור, השלמת הליך הביקורת בנושא זה תעוכב עד למיצוי ההליך הפלילי - משמע, השלמת בחינת החומר והחשש למעשים פליליים הנובעים ממנו ולהחלטות שיתקבלו בעניין הצורך בחקירה פלילית מתאימה.

35. מצורף בזאת כל התיק בנושא זה ובכללו החומר המעלה חשש למעשים פליליים או לעבירות על הדין המשמעתי וכן מסמכים רלבנטיים נוספים. תשומת הלב מופנית לרגישות החומר וחסינו ולצורך לשמור על סודיותו, כגדרש. אנשי משרדי יעמדו לרשותך או לרשות מי מטעמך למתן חומר נוסף, הסברים ולסיוע אחר ככל שיידרש.

36. אנו סבורים, שהבאת החשש למעשים פליליים והעברת החומר ליועץ המשפטי לממשלה בעת הזו עולים בקנה אחד באופן מובהק עם האינטרס הציבורי בפרשה זו. בירורה של פרשה זו, הן באפיק הפלילי והן באפיק הביקורת, מתמשך, מסיבות שונות, מזה זמן. גם ההליך הפלילי, שעסק במקטע זיוף "מסמך הרפז" בלבד, אינו מתקדם תקופה ארוכה. נוכח הקשיים המשמעותיים שהוצבו בפני השלמת הליך הביקורת, ולנוכח החשש הממשי לפגיעה אפשרית בביצוע הליך פלילי ראוי בעתיד, כמתואר לעיל, מתחייבת העברת החומר בהתאם לסעיף 14(ג) לחוק לשם מיצוי של ההליך הפלילי, על מנת שתוצגנה בהקדם מסקנותיה ותוצאותיה הממשיות של פרשה זו על ידי המשטרה והיועץ המשפטי לממשלה, ובכך למנוע פגיעה אפשרית בצה"ל ובסבבי המינויים העתידיים ולהבא ל"ניקוי השולחן" בצה"ל ובסדר היום הציבורי.

37. סיכומם של דברים:

א. מאחר שהביקורת ב"פרשת הרפז" ובתוכה התשובות שניתנו על ידי מרבית המבוקרים לטיטת הדוח, שהועברה אליהם ביום 4.3.12, וטענות נוספות שהועלו על ידם, העלתה חשש למעשים פליליים, מביא מבקר המדינה את העניין לידעת היועץ המשפטי לממשלה - זאת על פי הוראות סעיף 14(ג) לחוק מבקר המדינה, חת"מ-1958 (נוסח משולב). על פי סעיף זה, היועץ המשפטי לממשלה יודיע למבקר המדינה ולוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת תוך שישה חודשים מיום שהועבר אליו העניין על דרך טיפולו בנושא.

ב. מבקר המדינה ישקול את השלמת הליך הביקורת בשאלות שהן מעבר לחששות למעשים הפליליים, וביניהן דרכי מינוי הרמטכ"לים בצה"ל ומשך כהונתם, כפי שפורטו בטיוטת דוח הביקורת שהועברה למבוקרים ביום 4.3.12.

ג. חקירות ובדיקות "פרשת הרפז" על ידי גורמי החקירה המשטרתיים לא היו עד כה מלאות ויעילות דיון, ולא הגיעו לחקר מלא של הפרשה במלוא היקפה ועומקה. סוגיות מהותיות נותרו עדיין ללא מענה, ובהן: האם בעז הרפז נעזר באחרים בכתיבת המסמך הקרוי "מסמך הרפז", ואם כן, מי היו "האחרים" שסייעו לו בכתיבתו. הספק בעניין זה רב על היציב.

ד. לא ניתן מענה מניח את הדעת, בין השאר, לשאלה היסודית לגבי מקור ידיעותיו של הרפז על המתרחש במערכת היחסים הבעייתית והחמורה בין לשכת שר הביטחון ללשכת הרמטכ"ל דאז. הקירת המשטרה נעצרה בשלב מסוים והותירה שאלות מהותיות ללא מענה מספיק.

ה. הטענות שהועלו בעניין "פרשת ההקלטות" בלשכת שר הביטחון ראויות להיבדק בין שאר הבדיקות שיש לקיים בפרשה, כמפורט לעיל.

- 11 -

1. יודגש, כי הכלים שבידי מבקר המדינה, על פי החוק, אינם נותנים מענה מלא לבדיקתם של גורמים אזרחיים שאינם גופים מבוקרים. גורמים אזרחיים אלה, שאינם כפופים לביקורת המדינה, יכולים להיבדק ולהיחקר על ידי גורמי החקירה המשטרתית, וזאת על פי החלטת היועץ המשפטי לממשלה, ככל שיוורה על כך.

38. סוף דבר: צה"ל כבר החל כיום, כפי שנמסר לנו, ביישום של עיקרי הביקורת של משרד מבקר המדינה בתיק זה, כדי למנוע בעתיד תופעות קשות כל כך כפי שנתגלו לנו ב"פרשת הרפז". תיקון ליקויים משמעותיים אלה הינו משימה חשובה ביותר בתהליכי הביקורת של מבקר המדינה. אנו מקווים שניתן יהיה כעת גם לסיים את סבב המינויים הנדרש באמ"ן ובמטכ"ל; שתיסתרו כראוי שאלת דרכי מינוי הרמטכ"לים הבאים בצה"ל, ובחינת משך כהונתם; ובעיקר כי ייבדקו כהלכה כל האספקטים הפוליטיים עליהם הצבענו בהחלטה זו.

חקירת המשטרה, אם וכאשר יורה עליה היועץ המשפטי לממשלה, תוכל להתרחב ולהעמיק ולהקיף גם את הנושאים שטרם נבחנו על ידה. אנו תקווה, כי יימצא מענה מניח את הדעת לשאלות, האם בעז הרפז פעל לבדו, האם היו לו שותפים נוספים, מה היו קשריו עם גורמי מערכת הביטחון ועוד שאלות כהנה וכהנה. אנו משוכנעים, כי טיטוט הביקורת בעניין זה תוכל לסייע ובאופן מרבי לכל מי שיעסוק בנושא "פרשת הרפז".

אנו סמוכים ובטוחים שצה"ל ילמד את לקחו ויצא מחוזק מסיום הטיפול בפרשה זו.

בברכה,
מיכה ליוזשטראוס
מבקר המדינה
ונציב תלונות הציבור

לוט:

1. "פרשת הרפז" - ריכוז ממצאי ביקורת (טיטוט ביקורת), מרס 2012 (עותק מס' 7)
2. חומר הביקורת - על גבי דיסק ובצירוף מסמך המפרט את תכולתו
3. מסמך "פרשת" מסמך הרפז - ניתוח התקשוריות" מיום 7.2.12 (נכלל גם בדיסק)
4. תגובת שר הביטחון לטיטוט דוח הביקורת מיום 17.4.12
5. תגובת רמ"ט שר הביטחון לטיטוט דוח הביקורת מיום 17.4.12
6. תגובת בעז הרפז לטיטוט דוח הביקורת מיום 1.5.12
7. מכתב הסננור הצבאי הראשי מיום 20.3.12
8. מכתב עוזרת היועץ המשפטי לממשלה מיום 19.4.12
9. מכתב עוזרת היועצת המשפטי לממשלה מיום 22.4.12
10. מכתב הסננור הצבאי הראשי מיום 23.4.12

I

I

- מוגבל -
- דחוף -

ש"מ	/	מספר
09-3691730		סל:
03-5691193		פקס:
17877	-	סניף (35)
חשש"ג	באחד	כ"י
1012	גשר	20

לכבוד

היגיון תל אביב למשפחה, מר יהודה מנשה

מפד"ר,

הדוח: "פרשת הרפז" - בקשה להורות על פתיחת בחקירה

1. אני מייצג, יחד עם סאיל (מילי) עודד סבוראי, את אליהם ארז וינר, שחינו אחד ממושאי דו"ח מבקר המדינה בנושין הפרשה שזכתה לכינוי "פרשת הרפז".
2. בעלה מטיחנת הדו"ח, הן המשטרה והן המבקר ערכו אותך וטענו בך, כחקירות שונים, ביחס לפרשה - ומה גם שהמבקר חסמ העתק מן החיפוש גם לדין. משום כך, ארשה לעצמי לא להאריך בהקדמות ולא להכביר מילים בנוגע לרקע או למצאי חבדיקות, אלא לפנות מיד, להלן, לעיצומה של הבקשה.
3. חרזי למנת אלך בבקשה בי תורה על פתיחה בחקירה מלילית, בהקדם האפשרי, כיוחס לפרשה, וזאת בנוגע לשני עניינים שיפורטו להלן. לצערנו, בתום חקירת המשטרה אשר התמקדה אך במעשה הויוף של המסמך שזכה לכינוי "מסמך הרפז", ובתום מלאכת הביקורת של מבקר המדינה, עדיין רב הנסתר על הגלוי בכל הענף לשתי שאלות משמעותיות, אשר מחייבות חקירה וביור. לא יעלה על הדעת שאף גרם לא יסרה לברון לעומק, וזאת נוכח חשיבותן הציבורית והאופי המלילי הדו"ח מן.

א. חקירה מועלה של מר מנו הרפז, ש"כר התקוותי

4. הסוגיה הראשונה נוגעת לפועלו של מר מנו הרפז, שכן התומר שסאסף עיי מבקר המדינה, למיטב ידיעתנו, מלמד, כי עבודת המבקר התמקדה לעצרו אך בבדיקה "מתחת למטי", ונגמעה להעמיק החקירה אף כאשר הדברים תועלו מפורשות הן על ידי רא"ל (מילי) בני אשכנזי והן על ידי אליהם ארז וינר.
5. על פי הנטען עולה מפורשות, כי מר הרפז ידע אודות אירועים ושיחות, אשר מקורם היה לכאורה בסביבתו הקרובה של שר הביטחון. לא אמת ידע לסטר אודות אירועים עתידיים קודם להתרחשותם. מכאן עלה חשד ממשי, כי מנו הרפז שוחח עם לשכת הרמטכ"ל בנקבות קשריו עם מקורות בלשכת שר הביטחון, או סביבתו. הכנת הסעמים העומדים בבסיס פעולתו, או הפעלתו, של מר הרפז ותאם מנל בשליחות של מנא דהוא הינם סוגיות מרכזיות, אשר בלא כירור שלהן עד תום, לא יתן להבין את ההתגללות הפרשה. הדברים הועלו על הכתב והועברו לידעת מבקר המדינה מתוך אמונה כי יזכו לבדיקה, אך למיטב

- מובל -
- דיוף -

דיועטנ, הדבר כלל לא נבדק, לפחות ככל העולה מסייגות הדרייה שבידנו. למצי"ב מכתביו של אליס וינר בנושא.

6. החתמקדות כמעשה חזיוף לכאורה של המסמך מהווה תחמאה של התמנעוה הרתבת, אשר- קיים אינטרס ציבורי מהמעלה הראשונה לחוקרה ולבררה עד תום. מר בועז הרפ לא פעל בחלל ריק, וקיימת חובה מוסרית וציבורית לברר את מלוא רוחב היריעה: מה היו מניעו, האם הופעל על ידו מאן דהוא; מה היה חרקצו ליצירת המסמך ולהעברתו לידו הרמטכיל היוצא; מה היו מקורותיו, כיצד ידע על אירועים העתידים להתרחש קודם להתרחשותם, האם עמד בקשר עם מי מסביבתו הקרובה של שר הביטחון; אם כן - מה היה אופי הקשר, וכו'.

7. כידוע, טרם התקבלה החלטה סופית האם להגיש נגד מר הרפ כתב אישום אם לאי. לטעמנו, יש לנצל ההזדמנות זו על מנת לברר עימו עד תום את השאלות האמורות. אשר ון המרכזיות באמת בפרשה עגומה זו. לא ייתכן שדוחקא ון תישארנה בסוף של יום ולא מענה.

ב. היעלמותו של הקלטות מלשכת שר הביטחון

8. בהמשך לאמור במסגרת חקירת מבקר המדינה, הועתרה סוגיה נוספת, אשר גם היא לא נבדקה כלל, וייתכן שיש בה אף כדי להשליך על הנושא הראשון שתואר לעיל. עניינה היעלמות הקלטות מלשכת שר הביטחון. מדובר בהקלטות המתועדות במערכת הקלטה ון של קווי הטלפון המסווגים ון של קווי הטלפון הבלתי מסווגים.

9. מבקר המדינה חתכד ראה צורך לקבל, במסגרת בדיקתו, את החקלטות של שיתוחן הטלפון שנערכו, משך תקופה מסוימת, ון בלשכת הרמטכיל ון בלשכת שר הביטחון.

10. כל החקלטות שנתבקשו מלשכת הרמטכיל נמסרו למבקר כמבוקש. לעומת זאת הסתבר, כי - באופן תמוה ובלתי מוסבר - החקלטות שנתבקשו מלשכת השר נמחקו כולן. הנה כי כן, כל ח"קופסת השחורה של לשכת שר הביטחון נעלמה.

11. "תמא בירור" פנימית שנערכה במשרד הביטחון על ידי משרד הביטחון מצאה, כמובן, שהדבר אירע בשל "תקלח". דו"ח אותה ועדה טרם חומצא לדיעו על ידי המבקר, אך כבר שנה, למקרא תיאור מהלך הדברים בסייגות דו"ח המבקר¹, לא ניתן שלא לחישאר יתיר מספקן ביחס לממצאיה.

ובדגיש: למיטב דיועטנו, מדובר כאובדן הקלטות שנשמרו בשני מקורות שונים ונפרדים - חן של המערכת המסווגת ון של המערכת הבלתי מסווגת; להבנתנו מהאמור בסייגות דו"ח המבקר, שתי ח"תקלות" המשותות הללו, נבעו כביכול מיבעיות מיוזמי, ואירעו בשני מועדים שונים; ולא זאת בלבד אלא שהמוגנים נגישו ולא טתו סתם זכר או אפשרות לשחזרם וכמובן שלא היה להם גיבוי כלשהו.

¹ מסקאות 23-24 לסייגות.

**- מוגבל -
- דחוף -**

תיאור זה של הדברים נשמע על פניו מעורר תמיכה, עד שבעל כורחך אתה מתקשה לתת נז אמן. ונסף לכך את החכמה, שהתנחלה לבדיקת ה"תקלות" ניתנה רק בעקבות בקשת המבקר לקבל את החקלאות חללו (וזאת אף כי תקלה אחת במערכת והתקלטה התגלת ז עוד במאי 2011 והשנייה בנובמבר 2011), שיתכן שיכולת היו לשפוך אור על עובדות חשובות - ומאליו השדך נזבר.

12. תיאור טורד מנוחה זה של הזברים מעלה לכל המחות הסד פמשי למלילים שיש לבדו בדבצי בחקירת שדויה.

13. מדובר בהיעלמותו שלך תומר רגיש אשר ייתכן שהיה בו כדי לשפוך אור נוסף על הפרשון, וללא האונה לתו, לא ניתן לקבוע אפרוור את השיבותו ומודת הרלבנטיות של וסנן חשיחות שהוקלטו. עצם העלמותו המסתורית היא זו אשר צריכה להעלות השד שמה חיח בהן מידע משמעותי ורלבנטי.

14. מאליו ברור שקיומו של זויח "ועדת הביחור" הפנימית, אין בו כדי לשנות מתחכר ז לערוך חקירה בעניין. מדובר, ככלות הכול, בבדיקה פנימית - של גוף (בעל עניין) חבוק את עצמו - ולא ניתן לתת לבדיקה זו יותר משמעות משנית לייחס לה. ודאי ש"תחקיר פנימי" כזה אינו יכול - ולא ראוי שיוכל - לחוות הסם מפני חקירה חיצונית, אובייקטיבית ואמינה שתדד לעומק העניין.

15. לסיכום, חן המשטרה והן מבקר המדינה נדרשו ליפרשת הרפז. עם זאת בתוסי חקירות, השאלות החשובות ביותר נותרו ללא מענה. השיבות של אלה עולה לאן ערוך על הסוגיות שנבדקו עד כה, כך לטעמנו. על כן יש תובה והכרח לברר ולמצותן:

- א. ברור מעמיק של אצט הפעלתו של מר בעז הרפז, מגיעיו, מקורות המידע של, ותוהם של גורמים שהענילו אותו, וכי;
- ב. חקירה פלילית אודות "היעלמותו" של הקלטה מלשכת שר הביטחון.

16. אודח לך על מענה לפנייתי.

בכבוד רב ובברכה,

 אליס אהוד כהן-ליפשיץ, ע"ח
 סינדר גבאי ראשי
 ביכ המבקר

ליסאח: מנית אליס וינר למבקר המדינה

תעתיק: מבקר המדינה - כבי השופט (בדימו) מיכה לינדנשטראוס
משטרת ישראל - ראש אגף החקירות, ניצב יואב סגל ביך

תנועת
אומ"ץ

אזרחים למען מנהל תקין
וצדק חברתי ומשפטי

7 במרץ 2012

תיק 1236
מספרנו: 2012-745
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
היועץ המשפטי לממשלה
מר יהודה ויינשטיין
ירושלים

א.נ.

הנדון: פרשת הרפז – המסמך המזויף

בעקבות פרסום ממצאים מטיוטת דוח מבקר המדינה על פרשת סיכול מינויו של אלוף יואב גאלאנט כרמטכ"ל ועל ההתנהלות החמורה של לשכת הרמטכ"ל והבעייתיות של לשכת משרד הביטחון - אומ"ץ פונה אליך בבקשה להורות על חידוש החקירה המשטרתית בפרשת הרפז על מנת לנסות לחשוף ממצאים נוספים שלא נחשפו בדוח המבקר ושייש להם לכאורה השלכות פליליות מרחיקות לכת.

צעד מעין זה הינו חיוני ביותר על מנת להחזיר את האמון של אזרחי מדינת ישראל בצה"ל ולמנוע בעתיד מצב של סיכון בטחון המדינה בגלל מערכות יחסים עכורות בין הדרג המדיני למערכת הצבאית.

במקביל, פונה אליך אומ"ץ בבקשה להורות על חקירת זהותם של הגורמים שהדליפו לכלי התקשורת ממצאים מתוך טיוטת דוח מבקר המדינה, וזאת בניגוד לחוק המותיר לפרסם את דוחות המבקר רק לאחר השלמתם ממועד קבוע מראש.

בכבוד רב,

אריה אבנרי
יו"ר הנהלת אומ"ץ

ד

מדינת ישראל
משרד המשפטים

לשכת היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, י"ז אדר תשע"ב
11 מרץ 2012

מספרנו: 2012-0004-2145
(בתשובה נא לציין מספרנו)

התקבל	
2012-03-20	
מספרנו	1236
תאריך	1167

לכבוד
מר אריה אבנרי
תנועת אומץ, לבונטין 12
ת"ד 191
תל אביב 61001

שלום רב,

הנדון: פרשת הרפז - המסמך המזוהף

סמך: מכתבך מיום 07/03/2012

הריני לאשר כי מכתבך שבנדון התקבל בלשכתנו ביום 07/03/2012.

עיינו בפנייתך והיא הועברה להתייחסות הגורמים הרלוונטיים במשרדנו.

לכשיסתיים הטיפול בפנייתך, נשיבך דבר.

למען הסר ספק, יובהר כי אין באמור לעיל משום חיווי דעה או הבעת עמדה באשר לפנייתך.

בכבוד רב,

אתי כהן (טווייל)
מנהלת הלשכה

07 יוני 12
י"ז.סיון.תשע"ב

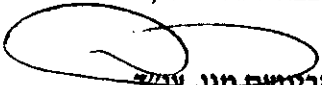
לכבוד
מר יהודה ויינשטיין, עו"ד
היועץ המשפטי לממשלה

ח"י,

הנדון: חקירת משטרה ב "פרשת הרפז" - התראה לפני עתירה לבג"ץ

1. פרשת יחסי העבודה בין לשכת שר הביטחון ובין לשכת הרמטכ"ל לשעבר, מעוררת שאלות קשות הנוגעות למוסדות הרגישים והמרכזיים ביותר במערכות השלטון והביטחון בישראל.
2. האשמות שמוחלפות בין הנוגעים בדבר, כמו גם פרסומים היוצאים מלשכת מבקר המדינה מלמדים כי מדובר לכאורה בהרבה מעבר למערכת יחסים עכורה בין שתי לשכות.
3. תנועת אומ"ץ פנתה אל לשכתך בנושא זה כבר ביום 7.3.12, אולם פנייתה לא נענתה לגופו של עניין. (מספרכם: 2012-745, תיק 1236).
4. לעמדת אומ"ץ, כאשר מדובר בחשש לעירוב שיקולים זרים ומושחתים במערכות כה רגישות, אמון הציבור מחייב חקירת משטרה יסודית ומקיפה, בנוגע לכל הנוגעים בדבר.
5. התחושה בציבור הינה כי בעוד שמשטרת ישראל חוקרת את האזרח הקטן בעניינים פעוטים, דבר יום ביומו, הרי ש"במגרש של הגדולים", יש ניסיון "לסגור דברים" מתחת לשולחן ללא חקירה יסודית כפי שרק משטרת ישראל יכולה לבצע.
6. חקירת משטרה הינה מחוייבת המציאות, בין היתר לאור חילופי הדברים הקשים בין שר הביטחון ובין הרמטכ"ל לשעבר, המאשימים איש את רעהו במעשים "פליליים לכאורה". האשמות הפומביות אלו פוגעות במורל של חיילי צה"ל והמשכן עלול להיות גם נזק בטחוני למדינה.

7. מבקר המדינה, הבקיא היטב בפרטי הפרשה, כבר כתב מפורשות ואף דרש במפגיע לפתוח בחקירת משטרה.
8. מפרסומים בתקשורת עולה כי עמדת המשטרה אף היא תומכת בקיום חקירה.
9. גם הרמטכ"ל המכהן הביע את עמדתו כי המצב הקיים פוגע בתפקודו של צה"ל. למותר לציין כי מינויים בכירים בצה"ל מתעכבים.
10. על כפות המאזניים מונח אמון הציבור במערכות הביטחון של מדינת ישראל אל מול תקציב לחקירת משטרה. אין ספק כי יש להעדיף את חקירת המשטרה על פני פגיעה באמון הציבור, שהרי לכל היותר, יימצא בסופו של יום כי אין הצדקה להגשת כתבי אישום, אולם אז תדע כל אם עבריה שמסרה את גורל בניה בידי מפקדים הכפופים לחוק. אין מדובר בדרישה להגיש כתבי אישום - שם יש מקום לשיקול דעת רחב יותר של התביעה - אלא בהחלטה על פתיחה בחקירה. למותר לציין כי חוק סדר הדין הפלילי מחייב את המשטרה לפתוח בחקירה לכשנודע לה על ביצוע עבירה.
11. לאור האמור, תנועת אומ"ץ דורשת כי תורה על חקירת משטרה של כל הנוגעים בדבר. ככל שהחקירה תפתח מאוחר יותר כך היא תהיה יעילה פחות.
12. היה ולא יינתן טעם של ממש מדוע לא יורה היועץ על פתיחת חקירה, תשקול תנועת אומ"ץ עתירה לבג"ץ בדרישה לפתיחת חקירה כאמור.

בכבוד רב ובב"ח,

אבינועם מירון, עו"ד

העתק:

מר אריה אבנרי - יו"ר הנהלת אומ"ץ

1

בשן-דמביץ-מגן, משרד עורכי דין Bashan-Dembitz-Magen, Law Office

Itai Bashan
Daniel M. Dembitz
Avinoam Magen

איתי בשן
דניאל מ. דמביץ
אבינועם מגן

קרית שדה התעופה, ד' אב תשע"ב - 23 יולי 2012

1

לכבוד
ראובן אידלמן, עו"ד
המשנה לפרקליט המדינה
ירושלים

ח"נ,

הנדון: בג"ץ 2345/12 תנועת אומ"ץ נגד היועץ המשפטי לממשלה ואח'

כידוע לך, העתירה בתיק זה נדחתה תוך חיוב העותרת בהוצאות. לאור העובדה כי מדובר בתיק בעל חשיבות גדולה, כי העותרת הינה עמותת הפועלת בצניעות רבה על בסיס מתנדבים (והח"מ בתוכם) ודמי חבר בלבד, כי עד היום, ממילא לא התקבלה תשובה לפנייה המוקדמת, וכי לא התקיים כלל דיון בעתירה, אבקש את הסכמת הפרקליטות לוותר על ההוצאות שנפסקו לחובת תנועת אומ"ץ.

אודה על העברת הבקשה לגורמים המתאמים ועל תשובה חיובית בהקדם.

בכבוד רב ובב"ח,
אבינועם מגן, עו"ד

העתק: פרקליט המדינה - מר משה לדור

Center: 1 HaGolan St., P.O.B. 1011, Airport City 70100
Tel.: +972-3-7443030 Fax: +972-3-7442777
Jerusalem: 10 Ben Yehuda St., P.O.B. 1389, Jerusalem 91000
Tel.: +972-2-6244884 Fax: +972-2-6244883
אתרנו: www.hamagen.co.il

מרכז: רח' הגולן 1, ת"ד 1011, קרית שדה התעופה 70100
טל': 03-7443030 פקס: 03-7442777
ירושלים: רח' בן יהודה 10, ת"ד 1389, ירושלים 91000
טל': 02-6244884 פקס: 02-6244883
דוא"ל: magen_adv@014.net.il

בבית המשפט העליון בירושלים

בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 4567/12

העותרת:

תנועת אומ"ץ
אזרחים למען מנהל תקין וצדק חברתי ומשפטי ע.ר. 410967
באמצעות ב"כ עו"ד אבינועם מגן
מרח' הנגב 1 ת.ד. 1011 קרית שדה התעופה 70100
טל' 03-7443030 פקסי 03-7442777

נגד

המשיבים:

1. היועץ המשפטי לממשלה
באמצעות פרקליטות המדינה
2. משטרת ישראל
באמצעות פרקליטות המדינה
3. מר אהוד ברק - שר הביטחון
באמצעות פרקליטות המדינה
4. רא"ל (במיל') גבי אשכנזי
מרח' הכרמל 44 כפר סבא
5. סא"ל (במיל') בועז הרפז
באמצעות ב"כ עו"ד ויינרוט
מרח' ויצמן 14 תל-אביב
טל' 03-7181111 פקס : 03-7181112
6. אל"ם ארז וינר
באמצעות הסנגור הצבאי הראשי
טל' 03-5691730 פקס : 03-5692193
7. מר יוני קורן
משרד הביטחון - הקריה תל אביב
טל' 03-6975436 פקס : 03-6976218

בקשה מטעם העותרת

בית המשפט הנכבד יתבקש לעיין שנית בהחלטתו בדבר חיוב העותרת בהוצאות בעקבות
דחיית עתירה זו, ולבטל את ההוצאות בהן חויבה או להפחיתן באופן משמעותי והכל מן
הטעמים שלהלן:

1. מדובר בעתירה בעלת חשיבות ציבורית גבוהה. העתירה נדחתה משום שהוגשה טרם ניתנה למשיב שהות מספקת להשיב לפניו המוקדמת של העותרת, אולם, כפי שצויין בעתירה, לעמדת מבקר המדינה, מדובר היה במצב בו המתנה נוספת עלולה הייתה לגרום לנזק ראייתי שישלול כל אפשרות עתידית לחקור את "פרשת הרפז" כדבעי.

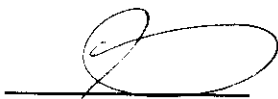
2. העותרת הינה עמותה הפועלת בצניעות רבה על בסיס מתנדבים (והח"מ בתוכם) ודמי חבר בלבד, הוצאות בשיעור שנפסק לחובתה, עשויות לפגוע באופן ממשי בפעילותה החשובה.

3. למשיב לא נגרמה הוצאה של ממש, שכן לא התקיים כל דיון בעתירה ומאמצי מוצו בהגשת תגובה אחת ויחידה אשר עסקה רובה ככולה בשאלת מועד הגשת העתירה.

4. בשולי הדברים יוער, כי על אף הזמן שחלף מאז פניית העותרת אל המשיב, עד היום לא קיבלה העותרת תשובה לגופו של עניין ונראה כי המשיב פירש את דחיית העתירה כ"פטור" ממתן תשובה עניינית.

5. העותרת פנתה אל המשיב על מנת לקבל את אמדתו בנושא ההוצאות, אולם פנייתה לא זכתה לתגובה.

בנסיבות אלו יתבקש בית המשפט הנכבד להורות כמבוקש בכותרת.

אבינועם מגן, עו"ד

ב"כ העותרת

30 לינואר 2013

תיק 925

מספרו: 2013-אא/54

לכבוד
עו"ד יהודה וינשטיין
היועץ המשפטי לממשלה

כבוד היועץ,

הנדון: חקירה פלילית בפרשת הרפז של שר הביטחון אהוד ברק

תנועת אומ"ץ מברכת אותך על החלטתך להורות על חקירה פלילית של מצ"ח של הרמטכ"ל לשעבר רא"ל גבי אשכנזי ומנהל לשכתו לשעבר אל"מ במיל"א רז וינר בחשד שעברו עבירות שאינן הולמות קצינים בכירים בצה"ל במהלך איסוף מידע בלשכת שר הביטחון.

אומ"ץ סבורה שאין להסתפק בכך ומוטלת עליך חובה להורות גם על חקירה פלילית ע"י משטרת ישראל של שר הביטחון אהוד ברק בחשד שבוצעו לכאורה עבירות פליליות בלשכתו במסגרת מאבק שהוא ניהל נגד הרמטכ"ל לשעבר רא"ל גבי אשכנזי.

במקביל, חוזרת ומבקשת אומ"ץ להורות ולהגיש לאלתר כתב אישום נגד קצין המילואים בועז הרפז אחרי שהודה בשעתו בזיוף מסמך בפרשת מינויו של האלוף גלנט לרמטכ"ל ואף חשוד בשיבוש הליכי חקירה.

אם לא תפתח חקירה פלילית של שר הביטחון ברק מתכוונת אומ"ץ לעתור לבג"ץ.

בכבוד רב,

אריה אבנרי
יו"ר הנהלת אומ"ץ

העתקים:
עו"ד אבינועם מגן – חבר הצוות המשפטי באומ"ץ
תפוצה פנימית

29 ינואר 13
י"ח.שבת.תשע"ג

לכבוד
מר יהודה ויינשטיין, עו"ד
היועץ המשפטי לממשלה

ח"י,

הנדון: כוונתך להורות על סגירת תיקי החקירה ב"פרשת הרפז" - התראה לפני עתירה לבג"ץ

1. פרשת יחסי העבודה בין לשכת שר הביטחון ובין לשכת הרמטכ"ל לשעבר, מעוררת שאלות קשות הנוגעות למוסדות הרגישים והמרכזיים ביותר במערכות השלטון והביטחון בישראל.
2. **לתנועת אומ"ץ נודע כי בכוונתך להודיע על סגירת תיקי החקירה בפרשה זו.**
3. **עוד נודע לאומ"ץ כי כבר לפני כשנתיים הודעת למבקר המדינה היוצא השופט (בדימוס) מיכה לינדנשטראוס, על כוונתך להגיש תוך זמן קצר כתב אישום נגד בועז הרפז אחרי שהודה בזיוף מסמך אד לא עמדת בהבטחתך.**
4. דו"ח מבקר המדינה שפורסם בנושא, מציג תמונה קשה של התנהלות פלילית לכאורה של הנוגעים בדבר, הרבה מעבר למערכת יחסים עכורה בין שתי לשכות. ויודגש כי מבקר המדינה לא עסק בכל רכיבי הפרשה ובכל הנוגעים בדבר, אלא רק בחלקם בהתאם לסמכותו.
5. תנועת אומ"ץ פנתה אל לשכתך בנושא זה כבר ביום 7.3.12, אולם פנייתה לא נענתה לגופו של עניין. (מספרכם: 2012-745, תיק 1236).
6. בהמשך, שבה התנועה ופתה אליך ביום 7.6.12 - ואף אז לא התקבלה כל תשובה.
7. בעקבות הימנעותך מלהשיב, עתרה העמותה לבג"ץ. העתירה נדחתה מן הטעם שלא ניתן לך די זמן להשיב לפנייה.
8. לאחר דחיית העתירה, שבה התנועה ופנתה אליך (23.7.12) והזכירה כי עדיין לא התקבלה תשובה.
9. גם בבקשה לבג"ץ מיום 22.8.12 חזרה התנועה והבהירה כי "על אף הזמן שחלף מאז פניית העותרת אל המשיב, עד היום לא קיבלה העותרת תשובה לגופו של עניין ונראה כי המשיב פירש את דחיית העתירה כ"פטור" ממתן תשובה עניינית".
10. התנהלות זו של לשכתך הינה התנהלות פסולה, העומדת אף בסתירה לתגובתכם לבג"ץ.

11. מכל מקום, נראה כי כעת, לאחר פרסום דו"ח מבקר המדינה, הצורך בחקירה פלילית מקבל משנה תוקף. להלן אחזור על עקרי עמדת אומ"ץ בנושא.
12. לעמדת אומ"ץ, כאשר מדובר בעירוב שיקולים זרים ומושחתים במערכות כה רגישות, אמון הציבור מחייב חקירת משטרה יסודית ומקיפה, בנוגע לכל הנוגעים בדבר.
13. התחושה בציבור הינה כי בעוד שמשטרת ישראל חוקרת את האזרח הקטן בעניינים פעוטים, דבר יום ביומו, הרי ש"במגרש של הגדולים", יש ניסיון "לסגור דברים" מתחת לשולחן ללא חקירה יסודית כפי שרק משטרת ישראל יכולה לבצע.
14. חקירת משטרה הינה מחויבת המציאות, בין היתר לאור חילופי הדברים הקשים בין שר הביטחון ובין הרמטכ"ל לשעבר, שהאשימו איש את רעהו במעשים "פליליים לכאורה". דו"ח מבקר המדינה מתאר נורמות פסולות העולות כדי הפרת אמונים ואולי אף פגיעה בביטחון המדינה. גם עניין היעלמות הראיות הינו נושא שיש לחוקר.
15. יש להזכיר את מכתבו של מבקר המדינה היוצא, מיום 2.5.12 אשר נשלח אליך, שם הוא מגולל את הפרשה מנקודת מבטו בפירוט רב, ואף מתאר, כיצד בתחילה, מוסכם היה, כי יש לערוך ביקורת - ורק לאחר מכן לשקול חקירה פלילית, אולם בהמשך, לאור מידע חדש אשר התקבל אצלו, הוא הגיע למסקנה כי "כעת דין הליך הביקורת להיסוג מפני ההליך הפלילי".
16. באותו מכתב קבע מבקר המדינה מפורשות כי יש מקום לחקירה פלילית. המבקר, הצביע על שורה של נימוקים לחקירה פלילית, ובמרכזם הנימוקים הבאים, שיובאו כלשונם (ההדגשות אינן במקור):
 - א. "כידוע פרשה זו שזורה בהקשרים פליליים לכאורה כבר מתחילתה" (סעיף 2 למכתב).
 - ב. "הכוונה הבסיסית הייתה למצות בהקדם האפשרי את הליך הביקורת, ולאחריו להעביר את העניינים הנדרשים למסלול הפלילי, ככל שיימצא לכך מקום. ברם, מאז הפצת הטיוטה חלו התפתחויות שהביאו את משרד מבקר המדינה לכלל מסקנה, כי אין מנוס מהעברת תיק הביקורת הכולל חששות למעשים פליליים, אותם העלתה הביקורת לידיעת היועץ המשפטי לממשלה ללא דיחוי ועוד קודם לגיבוש הדוח במתכונתו הסופית". (סעיף 7).
 - ג. "בנסיבות העניין וככל שההיבט הפלילי מקבל עתה דגש וקיום הליכים פליליים בעקבות ממצאי הביקורת הופך לאפשרות ממשית, מתחייב כעת שינוי סדר הדברים ומיצוי הפן הפלילי תחילה". (סעיף 18).
 - ד. "העברתם הנרחבת של חומרי הביקורת לידי המבוקרים השונים... עלולה לשבש משמעותית את האפשרות לקיים הליכים פליליים תקינים כנדרש" (סעיף 19).

ה. "עוד מפנה בועז הרפז בתגובתו לטייטות דוח הביקורת, טענות קשות כלפי אל"ם ארז ויגר וכלפי דובר צה"ל לשעבר...כמי שהפעילו אותו למטרת איסוף מידע.. טענות אלו ראויות לבירור הולם, כמו גם כל שאר הטענות ששמענו בפרשה זו, וזאת בכלי חקירה שאינם בידי משרד מבקר המדינה... דברים אלה... מעצימים את הכורח הממשי לבחון סוגיות רבות הנובעות מ"פרשת הרפז" במסגרת חקירה פלילית על כל האמצעים והיכולות הכרוכים בכך, ובכך מתחזק הצורך הדחוף בהעברת תיק זה על כל החומר המצוי בו לידיעת היועץ המשפטי לממשלה.. זאת במיוחד לאור העובדה שהרפז הינו אזרח פרטי ואינו גורם מבוקר על ידי ביקורת המדינה. " (סעיף 26).

ו. "יש להביא בחשבון כי ככל שההסתברות לקיומו של הליך פלילי בעניינים המועלים בפרשה הולכת וגדלה, כך המשך הביקורת באותם עניינים עלול לעכב הליך זה ועלול להביא ברמה גבוהה של ודאות גם לשיבוש של יכולת חקירה עתידית אפקטיבית" (סעיף 30).

ז. "אני סבור כי כעת דין הליך הביקורת להיסוג מפני ההליך הפלילי... "כל אלה מצדיקים שקילת בדיקתם של כלל החששות הללו בכלים שמטבע הדברים אינם מצויים ברשותו של מבקר המדינה. כלים אלו ובעיקר הסמכות להפעלת חוקרי משטרה תוך הרחבת יריעת החקירה כדי להגיע ממשית לחקר האמת מצויה בתחום הפלילי רק בידי היועץ המשפטי לממשלה ומשטרת ישראל. בכוחם של גורמים אלה, על פי החוק, לקיים חקירות פליליות יסודיות גם ביחס לגורמים שחוק מבקר המדינה אינו חל עליהם ודרכו של מבקר המדינה מוגבלת כתוצאה מכך". (סעיף 31).

ח. "אנו סבורים שהבאת החשש למעשים פליליים והעברת החומר ליועץ המשפטי לממשלה בעת הזו עולים בקנה אחד באופן מובהק עם האינטרס הציבורי בפרשה... נוכח הקשיים המשמעותיים שהוצבו בפני השלמת הליך הביקורת, ולנוכח החשש הממשי לפגיעה אפשרית בניצוח הליך פלילי ראוי בעתיד.. מתחייבת העברת החומר.. לשם מיצוי של ההליך הפלילי.. ובכך למנוע פגיעה אפשרית בצה"ל ובסבבי המינויים העתידיים ולהביא ל"ניקוי השולחן" בצה"ל ובסדר היום הציבורי". (סעיף 36).

17. אין צורך להוסיף על דברי המבקר. על כפות המאזניים מונח אמון הציבור במערכות הביטחון של מדינת ישראל אל מול תקציב לחקירת משטרה. אין ספק כי יש להעדיף את חקירת המשטרה על פני פגיעה באמון הציבור, שהרי לכל היותר, יימצא בסופו של יום כי אין הצדקה להגשת כתבי אישום, אולם אז תדע כל אם עבריה שמסרה את גורל בניה בידי מפקדים הכפופים לחוק. אין מדובר בדרישה להגיש כתבי אישום - שם יש מקום לשיקול דעת רחב יותר של התביעה - אלא בהחלטות הנוגעות לקיום חקירה. למותר לציין כי חוק סדר הדין הפלילי מחייב את המשטרה לפתוח בחקירה לכשנודע לה על ביצוע עבירה.

18. יוער כי העובדה שלא נפתחה חקירה עוד לפני הגשת דו"ח מבקר המדינה, עשויה להתברר בעתיד כהרסנית בכל הקשור לאובדן ראיות. כאמור, מבקר המדינה היוצא אף התריע על כך בעוד מועד. אך לאחרונה נתקלנו בפרשת ליברמן, שם ההשתהות הביאה לאובדן ראיות, ובעקבות זאת לסגירת התיק.

19. לאור האמור, תנועת אומ"ץ מתנגדת לסגירת התיקים הפליליים ודורשת כי תורה על קיום / המשך חקירת משטרה של כל הנוגעים בדבר.
20. היה ולמרות האמור, תורה על סגירת התיקים, או אם לא תתקבל תשובה לפנייה זו, לא יהיה לתנועת אומ"ץ מנוס מלפנות שוב אל בג"ץ, הפעם לאחר שחלף די והותר זמן מפנייתיה הרבות.

בכבוד רב וכב"ח,

אבינועם מגן, עו"ד

חבר הצוות המשפטי, אומ"ץ

העתק:
השופט (בדימוס) יוסף שפירא - מבקר המדינה
השופט (בדימוס) מיכה לינדשטראוס - מבקר המדינה היוצא
ח"כ אורי אריאל - יו"ר הוועדה לביקורת המדינה.
מר אריה אבנרי - יו"ר הנהלת אומ"ץ
פליציה (פנחס) פלד - מנכ"ל אומ"ץ
תפוצה פנימית